

**בבית המשפט המחוזי בירושלים
בשבתו כבית משפט לעניינים מנהליים**

עת"ם 09-15-

העותרים:

1. **רביב דרוקר**, ת"ז 027896067
 2. **חדשות 10 בע"מ**, ח"פ 513174565
- ע"י עוה"ד יונתן ברמן ו/או אורי אדלשטיין
אדלשטיין ברמן ושות', עורכי דין
מרח' הרכבת 58, מגדל אלקטרה סיטי, קומה 14
תל אביב 6777016
טל': 03-5602225 ; פקס : 03-5601755

נ ג ד

המשיבים:

1. **הממונה על יישום חוק חופש המידע במשרד ראש הממשלה**
 2. **בנימין נתניהו, ראש הממשלה**
- ע"י פרקליטות מחוז ירושלים (אזרחי)
רח' מח"ל 7, מעלות דפנה, ירושלים
טל': 02-5419555 ; פקס : 02-5419581

עתירה מינהלית

לפי חוק חופש המידע, תשנ"ח-1998

מוגשת בזאת עתירה מינהלית לפי חוק חופש המידע, תשנ"ח-1998 (להלן: **חוק חופש המידע**), על פיה יתבקש בית המשפט הנכבד להורות למשיבים למסור לעותרים את תיעוד מועדי שיחות הטלפון שנערכו בין המשיב 2 (ראש הממשלה מר בנימין נתניהו), לבין מר שלדון אדלסון, בעליו של העיתון "ישראל היום", ובין המשיב 2 לבין מר עמוס רגב, העורך הראשי של "ישראל היום", מיום 11.2.2012 ואילך, כפי שתועדו ביומן לשכת ראש הממשלה, ובכלל זה תאריך כל שיחה, שעת השיחה ומשכה.

העתירה נתמכת בתצהירו של העותר 1, המצורף ומסומן ע/1.

העתק ההחלטה המינהלית נשוא עתירה זו – החלטת המשיבה 1 מיום 11.6.2015 – מצורף ומסומן ע/2.

א. הצדדים להליך

1. העותר 1, מר רביב דרוקר, הוא עיתונאי המשמש, בין השאר, כפרשן הפוליטי של ערוץ 10. במסגרת תפקידו בערוץ 10 ערך העותר 1 תחקיר אודות הזיקה בין העיתון "ישראל היום" לבין ראש הממשלה, כמפורט בהמשך.
2. העותרת 2, חברת חדשות 10 בע"מ (להלן: **ערוץ 10**), היא מעסיקתו של העותר 1. במסגרת שידוריה שודרה כתבת תחקיר של העותר 1 אודות הזיקה בין העיתון "ישראל היום" לבין ראש הממשלה.

3. המשיבה 1 היא הרשות המינהלית המוסמכת בלשכת ראש הממשלה בהתאם להוראות חוק חופש המידע.

4. המשיב 2 הוא ראש הממשלה.

ב. בקשת חופש המידע והתשובה לה

5. ביום 11.2.2015 הגיש העותר 1 בקשת חופש מידע. נביא את הבקשה כלשונה:

"אני מבקש לקבל את כל התאריכים בהם דיבר ראש הממשלה עם שלדון אדלסון ועמוס רגב בשלוש השנים האחרונות. מזכירות לשכת ראש הממשלה שומרת תיעוד של כל הטלפונים שמבצע ראש הממשלה, שיחות נכנסות ויוצאות: תדירות הקשר, מספר השיחות, באיזה תאריך התבצעה כל שיחה, באיזו שעה וכמה זמן נמשכה כל אחת מהשיחות."

העתק הבקשה מיום 11.2.2015 מצורף ומסומן ע/3.

6. רק ביום 11.6.2015, ארבעה חודשים לאחר הגשתה, השיבה המשיבה 1 לבקשה (ראו נספח ע/2 הנ"ל).

7. לתשובתה של הממונה שני ראשים. ראשית, ביחס לתיעוד השיחות עד לחודש מרץ 2014 טענה המשיבה 1 כי זה הועבר לגנזך המדינה לפי חוק הארכיונים, תשט"ו-1955 (להלן: חוק הארכיונים), ולכן לפי טענתה) הוראות חוק חופש המידע אינן חלות עליו.

8. שנית, ביחס לתקופה שמחודש מרץ 2014 ואילך נטען כי "שני האישים אליהם מתייחסת הבקשה הם חברים אישיים של ראש הממשלה, ששיחותיו עמם הן שיחות פרטיות שאינן קשורות לעבודתו המיניסטריאלית של ראש הממשלה", ולפיכך נמסר כי "המידע המבוקש הוא מידע שלא ניתן למסרו בהתאם לסעיף 9(א)(3) לחוק חופש המידע".

9. בשולי הדברים יצוין, כי לאחר קבלת התשובה, השיבה המשיבה 1 לפנייתו של העותר 1 בנוגע לעיכוב בטיפול בבקשה. בתשובתה מיום 11.6.2015 ציינה המשיבה 1: "אנו עומדים במועדים בהתאם לחוק על אף שלצערי לא עלה בידי לעדכנך".

העתק תשובתה של המשיבה 1 מיום 11.6.2015 מצורף ומסומן ע/4.

ג. דרך הילוכה של עתירה זו

10. דרך הילוכו בגדרה של עתירה זו תהיה כדלקמן:

10.1 ראשית נעמוד על הרקע להגשת הבקשה לפי חוק חופש המידע. בכך יוסבר האינטרס הציבורי כבד המשקל המחייב את מסירת המידע שהתבקש;

10.2 לאחר זאת נבהיר כי בניגוד לתשובה שמסרו המשיבים, מסירת המידע המבוקש לא יכולה להיחשב ל"פגיעה בפרטיות", ומכאן גם שסעיף 9(א)(3) לחוק חופש המידע אינו חל בענייננו;

- 10.3 בהמשך יוסבר כי אפילו הייתה מהווה מסירת המידע "פגיעה בפרטיות", הרי שהאינטרס הציבורי במסירת המידע גובר לאין ערוך על פגיעה נטענת זו ומחייב את מסירת המידע;
- 10.4 לאחר מכן יובהר כי אין בשום אופן לקבל את ניסיונם הפסול של המשיבים להימנע ממסירת המידע המבוקש, בטענה כי הועבר כביכול לגנזך המדינה, משל היה הגנזך "עיר מקלט" שבאמצעותה יכולה הרשות המנהלית לאיין כליל את הוראות חוק חופש המידע ואת האינטרסים הציבוריים כבדי המשקל אותם נועד חוק זה להגשים;
- בהקשר זה יוסבר כי המידע המבוקש אינו יכול להיחשב כזה ש"הועבר" לגנזך במשמעות סעיף 14(ד) לחוק חופש המידע; וככל ש"הועבר" (ולא היא) הרי שהעברה זו בטלה בשל חוסר תום הלב, השיקולים הזרים והמניעים הפסולים שבבסיסה; וככל שתקבל עמדת המשיבים בנוגע למשמעותו של סעיף 14(ד) לחוק חופש המידע, העוסק במידע שהועבר לגנזך, הרי אז יש לפסול סעיף זה מחמת אי חוקתיות.
- 10.5 בשולי הדברים נטען כי יש להתייחס בחומרה לאיחור הניכר שבו נמסר המענה, הקצר והלקוני, לבקשת המידע.

11. ונפרט דברינו כסדרם.

ד. הרקע להגשת הבקשה לפי חוק חופש המידע

12. בטרם נתייחס לעמדתה של המשיבה 1 ביחס למסירת המידע, נבקש לעמוד בקצרה על הרקע להגשת הבקשה. רקע זה נחוץ על מנת להבין את האינטרס הציבורי המחייב את מסירת המידע המבוקש אף אם, כטענת המשיבה 1, מסירתו מהווה פגיעה בפרטיות (ולא היא). עם זאת יודגש, כי אף אלמלא התקיים אינטרס ציבורי כזה, המידע המבוקש הוא מידע שחובה על המשיבה 1 למוסרו לעותרים.
13. מר עמוס רגב הוא העורך הראשי של העיתון "ישראל היום". מר שלדון אדלסון הוא בעליו של העיתון. "ישראל היום" יוצא לאור מאז שנת 2007, והוא בעל תפוצה רחבה ביותר. מאז הקמתו ועד היום התקיים ומתקיים דיון ציבורי שבמרכזו עומדת הטענה, כי מדובר למעשה באמצעי תקשורת המשמש שופר לקידום העמדות והאינטרסים של ראש הממשלה.
14. הדברים תוארו בהרחבה בתחקיר עיתונאי שערך העותר 1 במשך כשנה וחצי, וששודר ביום 4.2.2013 בתכנית "המקור" בערוץ 10.
- לחלקו הראשון של התחקיר ששודר בערוץ 10 ראו:
- <http://www.dailymotion.com/video/x2qf15e>
- לחלקו השני של התחקיר ראו:
- <http://www.dailymotion.com/video/x2qf99q>
- תמליל התחקיר ששודר ביום 4.2.2013 מצורף ומסומן ע/5.

15. בתחקיר הצביע העותר 1 על כך שהעורך הראשי של "ישראל היום", מר עמוס רגב, משכתב כתבות וטורי דעה על בסיס יומיומי על מנת לקדם את האינטרסים והעמדות של ראש הממשלה; על קיום פגישות בתדירות גבוהה בין ראש הממשלה לבין מר שלדון אדלסון, בעלי העיתון, עובר להקמת "ישראל היום"; על מעורבות ראש מטה ראש הממשלה דאז, מר נתן אשל (ששימש לפני מינויו לתפקיד בלשכת ראש הממשלה כסמנכ"ל "ישראל היום"), במערכת העיתון גם לאחר תחילת כהונתו כראש מטה ראש הממשלה; על מיתון דיווחים אודות ביקורת על ראש הממשלה לפני פרסום ב"ישראל היום"; על העלמת או הקטנת החשיפה ב"ישראל היום" של פוליטיקאים הנתפשים על ידי ראש הממשלה כמתחרים בו; על שינוי יחס העיתון לאנשי ציבור במקביל לשינויים ביחסו של ראש הממשלה אליהם; על מעורבות העורך הראשי בבחירת תמונות אשת ראש הממשלה כדי להימנע מפרסום תמונות שאינן מחמיאות; על הימנעות מסיקור שלילי של חברי כנסת ממפלגת "הליכוד", שבראשה עומד ראש הממשלה; על ראינות מחמיאים לתומכיו של ראש הממשלה; על הוספת טקסטים לידיעות חדשותיות על מנת לקדם אינטרסים של ראש הממשלה; ועוד.

16. כפי שהיטיב לתאר זאת כתב "ישראל היום" לשעבר, יובל בן עמי, שדבריו הובאו בכתבת התחקיר של העותר 1: "תמיד הייתה לי תחושה שעמוס [רגב] הוא בעצם עורך המשנה של העיתון ושהעורך הראשי הוא ראש ממשלת ישראל."

17. לפני מספר חודשים, בסמוך לפני הבחירות לכנסת ה-20, הוגשה עתירה ליו"ר ועדת הבחירות המרכזית להורות ל"ישראל היום" לחדול מביצוע תעמולת בחירות לטובת ראש הממשלה (תב"כ 16/20 בן מאיר נ' חבר הכנסת בנימין נתניהו, ראש הממשלה (24.2.2015)). העתירה נדחתה, אולם יודגש, כי יו"ר ועדת הבחירות המרכזית נמנע מלקבוע פוזיטיבית כי לא מתקיימת זיקה בין ראש הממשלה לבין "ישראל היום". תחת זאת קבע יו"ר הוועדה, כי במסגרת עתירה בעניין תעמולת בחירות על העותר מוטל הנטל להוכיח את הזיקה האמורה, וכי העותר לא עמד פוזיטיבית בנטל זה (ראו פסקאות 45 ו-53 להחלטה).

18. חרף דחיית העתירה, יו"ר ועדת הבחירות המרכזית, השופט ג'ובראן, הביע את חוסר הנוחות שמעורר האופן בו התייחס "ישראל היום" לטענות:

"בסוף, טענת ישראל היום בהקשר זה מתמצת בכך שטענת העותר (כי לעיתון אין מודל כלכלי רווחי) – לא הוכחה אמפירית. דעתי אינה נוחה מעמדה זו. היה ראוי, לדעתי, אם המשיבים לא היו נתלים באי הוכחת הטענה, אלא – מפריכים אותה באופן יזום. עמדתי, בדומה לעמדה שהביע הנשיא בדימוס ברק, היא שעיתונים – ודאי אלה היומיים המתרכזים בדיווחים חדשותיים – הם גופים דו מהותיים (השוו: אהרן ברק 'המסורת של חופש הביטוי בישראל ובעיותיה' משפטים כז(2) 223, 244-246 (1996)). ומשכך, יש להחיל עליהם, כדין רצוי, את חובת השקיפות וההגינות (השוו: דניאל דיין, פסי' 19 לפסק דינו של הנשיא גרוניס). " (שם, פסקה 59 להחלטה).

19. כפי שיובהר בהמשך, כאשר נדון בשאלת קיומו של אינטרס ציבורי במסירת המידע המבוקש, חשיפת תיעוד מועדי השיחות בין המשיב 2 לבין בעליו של "ישראל היום" ועורכו הראשי של העיתון תאפשר לציבור לשפוט את שאלת קיומה של הזיקה האמורה בין ראש הממשלה לבין ישראל היום, שאלה שלא הובהרה די צורכה במסגרת עתירת הבחירות הנ"ל.

20. נוסף, כי ההדים לדיון הציבורי בשאלת האופן, שבו "ישראל היום" משרת את האינטרסים של ראש הממשלה, באים לידי ביטוי לא רק בקרב הציבור והתקשורת, אלא גם בקרב רבים מחברי הרשות המחוקקת. ביום 12.5.2014 הונחה על שולחן הכנסת הצעת חוק פרטית, שנועדה להגביל את הפצתם של עיתונים בעלי תפוצה רחבה בחינם, נוכח העמדה כי "ישראל היום" הוא בפועל עיתון המשמש שופר לראש הממשלה (ראו: הצעת חוק לקידום ולהגנת העיתונות הכתובה בישראל, תשע"ד-2014, פ/2464/19). הצעת החוק הוגשה על ידי חברי כנסת ממספר גדול של סיעות משורות הקואליציה והאופוזיציה כאחד (העבודה, ישראל ביתנו, הבית היהודי, התנועה, ש"ס, מרצ ויש עתיד). ראש הממשלה עשה מאמצים ניכרים לבלום את קידום הצעת החוק, אולם חרף התנגדותו עבר החוק בקריאה טרומית ביום 12.11.2014 ברוב של 43 תומכים מול 23 מתנגדים (ראו: דברי הכנסת, ישיבה 177 של הכנסת ה-19, עמ' 61).

21. לא ניתן להתכחש לעובדה שבתקשורת, בציבור ובכנסת מתקיים דיון ציבורי חשוב בטענה, שלפיה "ישראל היום" הוא עיתון ששם לעצמו למטרה לשרת את ראש הממשלה.

22. ודוק: בעתירה זו בית המשפט אינו נדרש לדון ולהכריע בשאלה הזיקה בין המשיב 2 לבין "ישראל היום". בעתירה שהוגשה בתב"כ 16/20 הנ"ל נדרש העותר שם להוכיח פוזיטיבית את קיומה של זיקה כאמור, על מנת שיוענק לו הסעד המבוקש – סעד שמשמעותו הייתה הטלת מגבלות על חופש הביטוי של "ישראל היום". עתירה זו היא עתירת חופש מידע. אף אלמלא קיומה של זיקה כלשהי בין המשיב 2 לבין "ישראל היום" ואף אלמלא הצביעו העותרים על חשיבות ציבורית כלשהי בפרסום המידע המבוקש, הייתה מוטלת על המשיבים החובה למסור לעותרים את המידע המבוקש. הרקע שהובא בפרק זה, כל מטרתו היא להצביע על קיומו של השיח הציבורי ביחס לשאלת זיקתו של המשיב 2 ל"ישראל היום". זאת על מנת שיתאפשר לנו בהמשך להבהיר את האינטרס הציבורי הקיים במסירת המידע שהתבקש. אינטרס ציבורי זה, כפי שנראה בהמשך, מחזק את טענת העותרים בדבר החובה למסור להם את המידע.

ה. מסירת המידע אינה מהווה פגיעה בפרטיות

23. כאמור, נימוקה של המשיבה 1 בסרבה למסור את חלקו של המידע המבוקש, אשר לא הועבר לגנזך המדינה, מבוסס על פגיעה נטענת בפרטיות. נביא את דברי המשיבה 1 בעניין זה, כפי שהם מופיעים בתשובתה (נספח ע/2 הנ"ל) במלואם:

"באשר למידע שמצוי במשרד ביחס לתקופה שמחודש מרץ 2014 ועד סוף שנת 2014, נמסר על ידי הגורמים הרלוונטיים כי שני האישים אליהם מתייחסת הבקשה הם חברים אישיים של ראש הממשלה, ששיחותיו עמם הן שיחות פרטיות שאינן קשורות לעבודתו המיניסטריאלית של ראש הממשלה, ולכן המידע אודותן לא יימסר.

לאור האמור, ולאחר בדיקת מכלול השיקולים, המידע המבוקש הוא מידע שלא ניתן למסרו בהתאם לסעיף 9(א)(3) לחוק חופש המידע, וזאת מבלי לגרוע מטענות נוספות הנוגעות לעניין אשר תחולתן לא נבדקה."

24. סעיף 9(א)(3) לחוק חופש המידע, שבו תולה המשיבה 1 את יתרה, קובע כדלקמן:

"רשות ציבורית לא תמסור מידע שהוא אחד מאלה:

...

(3) מידע שגילוי מהווה פגיעה בפרטיות, כמשמעותה בחוק הגנת הפרטיות, תשמ"א-1981 (להלן – חוק הגנת הפרטיות), אלא אם כן הגילוי מותר על פי דין; (ההדגשה הוספה).

25. על מנת לבחון אם מסירת מידע מסוים אכן מהווה "פגיעה בפרטיות", יש לבחון את הוראות סעיף 2 לחוק הגנת הפרטיות, תשמ"א-1981 (להלן: חוק הגנת הפרטיות), הקובע כדלקמן:

"פגיעה בפרטיות היא אחת מאלה:

- (1) בילוש או התחקות אחרי אדם, העלולים להטרידו, או הטרדה אחרת;
- (2) האזנה האסורה על פי חוק;
- (3) צילום אדם כשהוא ברשות היחיד;
- (4) פרסום תצלומו של אדם ברבים בנסיבות שבהן עלול הפרסום להשפילו או לבזותו;
- (4א) פרסום תצלומו של נפגע ברבים שצולם בזמן הפגיעה או סמוך לאחריה באופן שניתן לזהותו ובנסיבות שבהן עלול הפרסום להביאו במבוכה, למעט פרסום תצלום בלא השהיות בין רגע הצילום לרגע השידור בפועל שאינו חורג מהסביר באותן נסיבות; לעניין זה, "נפגע" – מי שסבל מפגיעה גופנית או נפשית עקב אירוע פתאומי ושפגיעתו ניכרת לעין;
- (5) העתקת תוכן של מכתב או כתב אחר שלא נועד לפרסום, או שימוש בתוכנו, בלי רשות מאת הנמען או הכותב, והכל אם אין הכתב בעל ערך היסטורי ולא עברו חמש עשרה שנים ממועד כתיבתו; לעניין זה, "כתב" – לרבות מסר אלקטרוני שהגדרתו בחוק חתימה אלקטרונית, התשס"א-2001;
- (6) שימוש בשם אדם, בכינויו, בתמונתו או בקולו, לשם ריוח;
- (7) הפרה של חובת סודיות שנקבעה בדין לגבי עניניו הפרטיים של אדם;
- (8) הפרה של חובת סודיות לגבי עניניו הפרטיים של אדם, שנקבעה בהסכם מפורש או משתמע;
- (9) שימוש בידיעה על עניניו הפרטיים של אדם או מסירתה לאחר, שלא למטרה שלשמה נמסרה;
- (10) פרסומו או מסירתו של דבר שהושג בדרך פגיעה בפרטיות לפי פסקאות (1) עד (7) או (9);
- (11) פרסומו של ענין הנוגע לצנעת חייו האישיים של אדם, לרבות עברו המיני, או למצב בריאותו, או להתנהגותו ברשות היחיד.

26. המשיבה 1 הסתפקה בהפניה על דרך הסתם לסעיף 9(א)(3) לחוק חופש המידע. היא לא טרחה לציין איזו מבין 11 החלופות הקבועות בחוק הגנת הפרטיות, המגדיר "פגיעה בפרטיות", מתקיימת, לשיטתה, בעניין נושא הבקשה.

27. הפנייה סתמית זו, מבלי לבאר כיצד מהווה מסירת המידע "פגיעה בפרטיות", אינה עומדת בדרישות הדין. כפי שנפסק עוד לפני חקיקת חוק חופש המידע, בסרבה למסור מידע "הנטל הוא על הרשות להראות כי קיים טעם כזה לסירובה למסור את המידע" (בג"ץ 2594/96 **המסלול האקדמי של המכללה למינהל נ' לשכת עורכי הדין**, פ"ד נ(5) 166 (1997), פסקה 13 לפסק דינה של השופטת שטרסברג-כהן). חובת הרשות לעמוד בנטל להצדיק את אי מסירת המידע קיבלה משנה תוקף לאחר חקיקת חוק חופש המידע (ראו עע"ם 7744/10 **המוסד לביטוח לאומי נ' מנגל**, פסקה 11 לפסק דינו של השופט הנדל ופסקה 4 לפסק דינו של השופט עמית (נבו, 15.11.2012)).
28. בהעדר הפנייה לחלופה מבין החלופות הקבועות בסעיף 2 לחוק הגנת הפרטיות, המשיבה 1 אינה מקיימת אפילו את ראשיתה של החובה להרים את הנטל בדבר קיומו של חריג לחובה למסור את המידע המצוי בידי הרשות.
29. מכל מקום, קל לראות כי מסירת המידע המבוקש אינה נופלת לגדר אף לא אחת מן החלופות שבסעיף 2 לחוק הגנת הפרטיות ולכן אינה מהווה "פגיעה בפרטיות". יחד עם זאת, לשם הזהירות, נתייחס בקצרה לחלופה שבסעיף 9(2) לחוק הגנת הפרטיות – "שימוש בידיעה על עניניו הפרטיים של אדם או מסירתה לאחר, שלא למטרה שלשמה נמסרה".
30. המידע אודות המועדים בהם קיים ראש הממשלה שיחות טלפון עם מאן דהוא אינו "ידיעה על עניניו הפרטיים של אדם". הוא אף אינו יכול להימסר "שלא למטרה שלשמה נמסר", שכן תיעוד מועדי השיחות אינו מידע שנמסר על ידי מי שקיים את השיחה.
31. חוק הגנת הפרטיות אינו מגדיר את המונח "עניניו הפרטיים של אדם" שבסעיף 9(2) לחוק. בית המשפט העליון לא הכריע עד היום בין שתי הגישות, שיפורטו להלן, ביחס להיקפו של המונח "עניניו הפרטיים של אדם", שהוצגו בפסיקתו. אולם תחת כל אחת משתי הגישות, המידע המבוקש בעתירה זו אינו נופל לגדר "עניניו הפרטיים של אדם".
32. בע"א 439/88 **רשם מאגרי המידע נ' ונטורה**, פ"ד מח(3) 808 (1994) (להלן: **עניין ונטורה**) הוצגו שתי הגישות הפרשניות האפשריות ביחס למונח זה. השופט בך הביע את עמדתו, לפיה:
- "מובנם הטבעי והרגיל של המילים 'ענינים פרטיים' של אדם הינו כל מידע הקשור לחייו הפרטיים של אותו אדם, לרבות שמו, כתובתו, מספר הטלפון שלו, מקום עבודתו, זהות חבריו, יחסיו עם אשתו ויתר חברי משפחתו וכדומה." (שם, עמ' 821).
- השופטת שטרסברג-כהן נקטה גישה מצמצמת יותר:
- "אין חולק כי פרטיותו של אדם היא בעלת חשיבות עליונה ונכון לראותה כחלק מזכויות היסוד המגולמות בחוק-יסוד: כבוד האדם וחירותו. עם זאת, בבואנו להגדיר 'עניניו הפרטיים של אדם' הגדרה שתהפוך כל הפוגע בהם למפר חוק, עלינו להיות זהירים ודווקניים." (שם, עמ' 835).
33. כאמור, בפסיקת בית המשפט העליון לא הוכרעה השאלה איזו מבין שתי הגישות הנ"ל יש לאמץ בפרשנות המונח "עניניו הפרטיים של אדם" שבסעיף 9(2) לחוק הגנת הפרטיות (ראו עע"ם 398/07 **התנועה לחופש מידע נ' מדינת ישראל – רשות המסים**, פ"ד סג(1) 284 (2008), פסקה 41 לפסק דינה של השופטת ארבל (להלן: **עניין רשות המסים**); רע"א 6902/06 **צדיק נ' הוצאת עיתון**

הארץ בע"מ, פ"ד סג(1) 52 (2008), פסקה 7 לפסק דינו של המשנה לנשיאה א' ריבלין; ע"א 4963/07 ידיעות אחרונות בע"מ נ' עו"ד פלוני, פסקה 9 לפסק דינו של השופט פוגלמן (נבו, 27.2.2007).

34. יחד עם זאת, הובעה בפסיקה העמדה, כי אף אם תתקבל עמדתו המרחיבה של השופט בך בעניין ונטורה, לפיה הפרטים שמנה הם "ענייניו הפרטיים של אדם", הרי ש"גם לגביהם נכון יהיה כי ההחלטה האם מדובר ב"ענייניו הפרטיים של אדם", לפי חוק הגנת הפרטיות תיבחן בכל מקרה בהתאם לנסיבותיו ולהקשרו, מתוך הרצון להגשים את הזכות לפרטיות, אך בה בעת לא לפגוע יתר על המידה בזכויות אחרות דוגמת חופש הביטוי, נגישות הציבור למידע ועוד." (ע"מ 9341/05 התנועה לחופש המידע נ' רשות החברות הממשלתיות, פסקה 23 לפסק דינה של השופטת ארבל (נבו, 19.5.2009) (להלן: עניין רשות החברות הממשלתיות)).

35. יישום חריג הפרטיות בחוק חופש המידע על ידי בית המשפט העליון נעשה בצמצום, ובמיוחד שעה שמדובר בעניינים ציבוריים. כדברי פרופ' ד' ברק-ארוז:

"חריג נוסף שיושם בצמצום הוא חריג הפרטיות הקבוע בסעיף 9(א)(3) לחוק חופש המידע. באופן יותר ספציפי, ניתן לומר שבית המשפט העליון נוטה שלא לתת לזכות לפרטיות לגבור בכל הנוגע לפעולות שעשייתן נושקת לספרה הציבורית."
ד' ברק-ארוז, משפט מינהלי, כרך א', 597 (2010).

36. ומן הכלל אל הפרט – בין שתאומץ הגישה המרחיבה ובין שתאומץ הגישה המצמצמת לשאלה מה הם "ענייניו הפרטיים של אדם" לפי סעיף 9(2) לחוק הגנת הפרטיות, הרי שמסירת מידע, המתועד ביומן לשכת ראש הממשלה, בנוגע למועדי שיחות טלפון שקיים ראש הממשלה אינה מהווה "פגיעה בפרטיות".

37. ויודגש פעם נוספת – בקשת המידע שהוגשה ועתירה זו אינן עוסקות בתוכן השיחות. הן עוסקות במועדים בהן התקיימו שיחות אלה. יש להבחין, לעניין הפגיעה בפרטיות, בין מידע אודות עצם קיומן של השיחות ומועדיהן, שאינו בגדר "ענייניו הפרטיים של אדם", לבין תוכן של השיחות. להבחנה בין מסירת מידע אודות תוכן של שיחות טלפוניות לבין מסירת מידע אודות עצם קיומן ומועדיהן ולהבחנה בין מידע תוכני לבין נתוני תקשורת ללא תוכן (הן לעניין הפגיעה בפרטיות והן לעניין תחולתם של חסיונות מקצועיים) ראו: בג"ץ 3809/08 האגודה לזכויות האזרח בישראל נ' משטרת ישראל (נבו, 28.5.2012).

38. אף אם מר שלדון אדלסון ומר עמוס רגב הם לא יותר מ"חברים אישיים" של ראש הממשלה, ואף אם שיחותיהם אינן נוגעות לעניינים מקצועיים כלל (והעותרים, מיותר לציין, מטילים ספק בכך שאלה הם אכן פני הדברים), עצם מסירת המידע אודות מועדי השיחות ואודות משך השיחות לא יחשוף את תוכנם של "העניינים האישיים" אודותם שוחחו (לפי הטענה).

39. למעלה מכך, כאשר ראש הממשלה מקיים שיחות טלפוניות עם מאן דהוא, תוך שהוא והצד השני המקיים את השיחה מודעים לכך שעצם קיום השיחה, מועד השיחה ומשכה מתועדים על ידי רשות מינהלית, לא יכולה להיטען טענה של פגיעה בפרטיות.

40. קיומן של שיחות טלפוניות תוך מודעות לתיעוד השיחה על ידי רשויות המדינה אף משמיע ויתור על טענה בדבר פגיעה בפרטיות, ככל שטענה כזו יכולה הייתה להישמע מלכתחילה. קיום השיחות באופן זה, תוך מודעות לתיעודן, מהווה הסכמה מכללא להחזקה של המידע על ידי הרשות המינהלית, על כל המשמעויות הנלוות לכך, לרבות החובה למסור את המידע למי שמבקשו בהתאם להוראות חוק חופש המידע. האיסור על פגיעה בפרטיות חל רק כאשר זו נעשית ללא הסכמתו של האדם שפרטיותו נפגעת (סעיף 1 לחוק הגנת הפרטיות), כשהסכמה עשויה להינתן בין במפורש ובין מכללא (סעיף 3 לחוק הגנת הפרטיות). ראו גם **עניין ונטורה הנ"ל**, עמ' 821.

41. המסקנה כי מסירת המידע המבוקש אינה מהווה פגיעה בפרטיות נובעת גם ממעמדם של כל הגורמים המעורבים בעניין כ"דמויות ציבוריות" מן המעלה הראשונה. מר שלדון אדלסון ומר עמוס רגב אינם "סתם" חברים אישיים של ראש הממשלה. הם הבעלים והעורך הראשי של אמצעי תקשורת בעל תפוצה עצומה. תפקידיהם המרכזיים בעולם התקשורת בישראל הופכים אותם ל"אישי ציבורי". לא פעם נקבע, כי אמצעי תקשורת בבעלות פרטית אינם גופים פרטיים מן המניין, אלא גופים דו-מהותיים, שחלות עליהם נורמות מן המשפט הציבורי. כך, למשל, כבר לפני שני עשורים קבע הנשיא ברק:

"אמת, כתאגיד פרטי נהנה העיתון מכל אותן זכויות וחב בכל אותן חובות שכל פרט נהנה מהן וחב בהן. אך עלפי הרעיון המוצע, כבעל פונקציה ציבורית, חלים על העיתון גם עקרונות יסוד של המשפט הציבורי. אין אלה כל הכללים הרגילים החלים על כל רשות ציבורית. אין הוא תאגיד ציבורי המוקם עלפי דין ואין הוא מפעיל סמכות שלטונית, אך הוא נאמן הציבור. יחולו עליו כל אותן עקרונות של המשפט הציבורי הדרושים כדי לשמור על הבמה הציבורית ולמנוע השתלטות בלתי ראויה עליה.

...

אם אמנם נכון הכינוי של העיתונות בתור "הרשות הרביעית" (Fourth Estate), הרי נכון יהיה להפעיל עליה – במסגרת הדואליות הנורמטיבית – כללים מסוימים של משפט ציבורי."

א' ברק, המסורת של חופש הביטוי בישראל ובעיותיה, **משפטים** כז(2) 223, 244-246 (1996).

42. נוכח מעמדם של בעליו של "ישראל היום" ושל עורכו הראשי כ"אנשי ציבור", בהיותם מי שעומדים בראשם של גופים דו-מהותיים אשר חלים עליהם גם עקרונות המשפט הציבורי, ונוכח היותו של ראש הממשלה "איש ציבור" מובהק, אין כל מקום לטענה של פגיעה בפרטיות ביחס למידע בדבר יחסי הגומלין ביניהם. בהקשר זה נפסק זה מכבר:

"במסגרת זו הייתי גם משבץ את ההלכה, שנקבעה בעיקר בארצות-הברית, ולפיה אדם הנעשה 'דמות ציבורית', למשל בכך שנושא הוא משרה ציבורית נעלה, נותן בזה הסכמה מכללא לפירסום ענייניו הפרטיים בשטחים נרחבים." **(עניין ונטורה**, עמ' 822).

43. בפסיקה נקבע, פעם אחר פעם, כי איש הציבור "חושף עצמו במידה רבה לעינו הפקוחה של הציבור" (בג"ץ 2481/93 ד"ר נ' **מפקד מחוז ירושלים**, פ"ד מח(2) 456, 487 (1994); עמ"ס 3908/11 **מדינת ישראל – הנהלת בתי המשפט נ' עיתון זה מרקר באמצעות עיתון הארץ בע"מ**, פסקה 78 לפסק דינה של השופטת ארבל (22.9.2014) (להלן: **עניין הנהלת בתי המשפט**); **עניין רשות**

החברות הממשלתיות הנ"ל, פסקה 26 לפסק דינה של השופטת ארבל). ראש הממשלה, דמות ציבורית מובהקת, אינו יכול לקיים שיחות טלפוניות עם דמויות ציבוריות מובהקות אחרות, לתעד את השיחות תוך שימוש במשאבי הציבור, ולטעון כי מדובר בשיחות עם "חברים אישיים", וכי מסירת פרטים אודותיהן תפגע בפרטיותו שלו או בפרטיותו של אחר.

44. נוכח האמור, מסירת המידע המבוקש אינה מהווה פגיעה בפרטיות כמשמעה בחוק הגנת הפרטיות, וממילא סעיף 9(א)(3) לחוק חופש המידע אינו חל בעניינה.

ו. אפילו הייתה מהווה מסירת המידע פגיעה בפרטיות – אינטרס הציבור מחייב למסור

45. אף אם ייקבע, כי מסירת המידע המבוקש תפגע בפרטיותו של אדם כלשהו, בכך לא די. אף אם ייקבע כי מסירת המידע פוגעת בפרטיותו של אדם כלשהו, שומה על בית המשפט לאזן את הפגיעה בפרטיות עם העניין הציבורי שבגילוי המידע, וזאת בהתאם לסעיף 17(ד) לחוק חופש המידע הקבוע כדלקמן:

"על אף הוראות סעיף 9, רשאי בית המשפט להורות על מתן מידע מבוקש, כולו או חלקו ובתנאים שיקבע, אם לדעתו העניין הציבורי בגילוי המידע, עדיף וגובר על הטעם לדחיית הבקשה, ובלבד שגילוי המידע אינו אסור על פי דין."

46. הוראת חוק זו מקנה לבית המשפט שיקול דעת רחב מזה הנתון לו ברגיל בעת קיומה של ביקורת שיפוטית על החלטת הרשות המינהלית. היא מעניקה לבית המשפט סמכות להמיר את שיקול דעתה של הרשות בשלו (ראו ע"מ 9135/03 **המועצה להשכלה גבוהה נ' הוצאת עיתון הארץ**, פ"ד ס(4) 217, 247-248 (2006) (להלן: **עניין המועצה להשכלה גבוהה**)). היא מסמיכה את בית המשפט לקבוע כי האינטרס הציבורי מצדיק את מסירת המידע, אף אם החלטת הרשות שלא למסור ניתנה כדין ונפלה בתוך מתחם הסבירות, ואף אם מדובר במידע שבהתאם לסעיף 9(א) אין למסרו (ע"מ 10845/06 **שידורי קשת בע"מ נ' הרשות השנייה לטלוויזיה ורדיו**, פסקה 64 לפסק דינו של השופט דנציגר (נבו, 11.11.2008)).

47. בהתאם, נקבע לא פעם מכוח סעיף 17(ד) כי אף שמסירת מידע תפגע בפרטיותו של אדם, יש למסור אותו (ראו, למשל, **עניין רשות המסים הנ"ל**, פסקה 62 לפסק דינה של השופטת ארבל; **עניין רשות החברות הממשלתיות הנ"ל**, פסקה 42 לפסק דינה של השופטת ארבל).

48. ומן הכלל אל הפרט – בפרק העוסק ברקע להגשת עתירה זו תיארונו בהרחבה את הקשר הנטען בין הבעלים והעורך הראשי של העיתון רב התפוצה "ישראל היום" לבין ראש הממשלה. המידע המבוקש עשוי לתרום תרומה של ממש לדיון הציבורי באשר לקשר זה. ייתכן שהמידע יתמוך בטענות הציבוריות באשר לקיומו של קשר זה, וייתכן ההפך. על כל פנים, הציבור יוכל לדעת ולשפוט בעצמו רק לכשיחשף למידע המבוקש.

49. לציבור אינטרס ממשי לדעת האם "ישראל היום" הוא עיתון בעל קו אידיאולוגי מנותק מן האינטרסים המדיניים של המשיב 2, או שמא הוא מהווה שופר לעמדות ראש הממשלה ונועד לשרת את האינטרסים שלו. לציבור אינטרס מובהק לדעת האם כאשר הוא קורא את "ישראל

היום" הוא צורך תוכן שמיוצר לפי אמות מידה עיתונאיות מקצועיות ובלתי תלויות, או שמא הוא נחשף לתוכן שבו סטנדרטים עיתונאיים מוכפפים לאינטרסים של גורמים פוליטיים.

50. מעבר לכך, עיתון המספק לציבור תוכן המותאם לעמדות ולאינטרסים של ראש הממשלה עשוי להיות טובת הנאה שמעניק בעליו של עיתון לראש הממשלה. לציבור אינטרס ברור לקבל מידע שיעזור לו לבחון את השאלה האם גורם בעל ממון מעניק טובות הנאה כאלה לראש הממשלה. לציבור אף אינטרס לקבל מידע שסייע לו להסיק מסקנות ביחס להתנגדותו הנחרצת של ראש הממשלה להצעת חוק לקידום ולהגנת העיתונות הכתובה בישראל (ראו סעיף 20 הנ"ל), וביחס לשאלה האם התנגדותו של ראש הממשלה להצעת חוק שהייתה פוגעת ב"ישראל היום" קשורה לאותן טובות הנאה שניתנות לו, לכאורה. אינטרסים אלה גוברים על הזכות לפרטיות, ככל שזו נפגעת במקרה זה.

51. כאמור בסעיפים 17-19 הנ"ל, שאלת הזיקה בין ראש הממשלה ל"ישראל היום" עלתה במסגרת עתירה ליו"ר ועדת הבחירות המרכזית לכנסת ה-20. לשאלה זו, שיש לה השלכות ציבוריות חשובות ביותר, לא ניתנה תשובה במסגרת החלטת יו"ר ועדת הבחירות. זאת לא משום שנקבע כי אין זיקה כזו, אלא משום שהתשתית העובדתית שעמדה ביסודה, לא היה בה די כדי להרים את הנטל הנדרש בעתירה שעניינה תעמולת בחירות. אולם שאלה זו עדיין מנסרת בחלל בו מתקיים השיח הציבורי, ולציבור אינטרס מובהק לקבל מידע שיאפשר לו לשפוט אם קיימת זיקה שכזו, ומה טיבה.

52. הדברים מקבלים משנה תוקף בהתחשב בעובדה שאף אם מתקיימת פגיעה בפרטיות (ולא היא) מדובר בפגיעה מתונה ביותר נוכח העובדה שאין מדובר בדרישה להיחשף לתוכן של שיחות אלא רק למועדי קיומן ולתדירותן, באופן שיאפשר ללמוד אם ישנו קשר בין מועדי השיחות לבין מועדי פרסומים מסוימים בעיתון, וכן נוכח העובדה שמדובר בשיחות שמועדיהן ממילא תועדו.

53. אף אלמלא האינטרסים הקונקרטיים הקיימים נוכח הקשר בין "ישראל היום" לבין ראש הממשלה, שיחות של ראש הממשלה עם בעלי ועורכי עיתונים הם מידע שיש לציבור אינטרס מובהק להיחשף אליו. כאמור, לא רק ראש הממשלה הוא רשות מינהלית, אלא גם בעליהם ועורכיהם של עיתונים הם מעין רשויות מינהליות, שחלות עליהם, במידה מסוימת, עקרונות המשפט המינהלי (ראו סעיף 41 הנ"ל). עקרון השקיפות ביחס לפעולות ראש הממשלה בכלל, וביחס לקשריו עם בעלי ועורכי עיתונים, הוא אינטרס מובהק של הציבור הגובר על פגיעה זניחה בפרטיות, ככל שהייתה פגיעה כזו בענייננו.

ז. מסירת העתק המידע לגנזך המדינה אינה גורעת מן החובה למסור

54. כאמור, ביחס למידע הנוגע לשיחות המשיב 2 עם מר שלדון אדלסון ועם מר עמוס רגב קודם לחודש מרץ 2014 מסרה המשיבה 1 כדלקמן:

"מבדיקה שנערכה עם הגורמים הרלוונטיים במשרד עולה כי התייעוד אודות שיחותיו של ראש הממשלה (אשר אינו כולל את מלוא הפירוט המבוקש על ידך) ביחס לתקופה שעד חודש מרץ 2014 הועבר לארכיון המדינה, בהתאם לחוק הארכיונים, תשט"ו-1995 [צ"ל 1955, י.ב.] [להלן – חוק הארכיונים]. אשר על כן,

לפי סעיף 14(ד) בחוק חופש המידע, תשנ"ח-1998, הוראות חוק חופש המידע אינן חלות על מידע זה."

55. נימוק זה, כמו את נימוקיה האחרים של המשיבה 1, יש לדחות בשתי ידיים. ראשית, סעיף 14(ד) לחוק חופש המידע עוסק במידע שהועבר לגנוז המדינה עד למועד חקיקת חוק חופש המידע בלבד. הדברים עולים בבירור מדברי ההסבר לחוק; שנית, ומעבר לדרוש, המידע בו מדובר, אף אם העתק שלו נמסר לגנוז המדינה, לא יכול להיחשב מידע ש"הועבר" לגנוז, וזאת נוכח העובדה שברי כי המידע מוחזק במקביל גם על ידי המשיבים. גם בשל כך לא חל עליו סעיף 14(ד) חוק חופש המידע. שלישית, אפילו ייחשב המידע ככזה ש"הועבר" לגנוז המדינה, בניגוד לעמדת העותרים, הרי שאז מדובר בהעברה שנעשתה שלא כדין, בחוסר תום לב, משיקולים זרים וממניעים פסולים כדי לעקוף את הוראות חוק חופש המידע ולמנוע מן העותרים גישה למידע שהם זכאים לקבלו. לפיכך, ההחלטה להעביר את המידע לגנוז היא משוללת תוקף ובטלה.

56. יתרה מכך – ככל שיימצא כי סעיף 14(ד) לחוק חופש המידע חל בכלל על ענייננו, וכן יימצא כי העברת המידע בחוסר תום לב ומשיקולים זרים ומניעים פסולים אינה שוללת את תחולתו של סעיף 14(ד) לחוק חופש המידע, הרי שגם אז על המשיבים למסור את המידע, וזאת נוכח אי חוקיותו ובטלותו של סעיף 14(ד).

נעמוד על הדברים בפירוט.

1.ז. המידע המבוקש אינו מידע ש"הועבר" לגנוז המדינה

57. סעיף 14 (ד) לחוק חופש המידע קובע כדלקמן:

"הוראות חוק זה לא יחולו על מידע שהעבירה הרשות הציבורית לגנוז המדינה בהתאם לחוק הארכיונים, תשט"ו-1955."

58. סעיף 14(ד) לחוק חופש המידע מתייחס, אפוא, אך ורק למידע שהרשות המנהלית העבירה לגנוז לפני שחוק חופש המידע נכנס לתוקפו, ולא על מידע שהרשות תעביר בעתיד, לאחר חקיקת חוק חופש המידע.

59. מעבר לכך, אף אם תאמר כי סעיף 14(ד) לחוק חופש המידע חל גם על מידע שהועבר לגנוז לאחר חקיקת חוק חופש המידע (ולא היא), הרי שסעיף זה חל רק על מידע שאינו נמצא עוד בידי הרשות, ממנה מתבקש המידע. מובן שכאשר העתק של המידע מועבר לגנוז המדינה, אך המידע נשאר בידי הרשות עצמה, חלות הוראות חוק חופש המידע, והרשות חייבת למסור את המידע שבידיה. תכליתו של סעיף 14(ד) חן יעילות ונוחות מינהלית. תכליתו אינה שימוש בגנוז המדינה כ"עיר מקלט" למידע שהרשות חייבת למסור לפי חוק חופש המידע.

60. דברי ההסבר להצעת החוק, שברבות הימים הפכה לחוק חופש המידע, מסבירים את תכליתו של סעיף זה:

"פטור לחומר ארכיוני - הרשויות הציבוריות העבירו במשך השנים מידע רב לגנוז המדינה. החוק המוצע לא יחול על מידע זה, שכן המידע שהועבר לגנוז המדינה עומד לעיון הציבור, במגבלות הקבועות בחוק הארכיונים, התשט"ו-1955. אין זה

ראוי ואין זה יעיל להעסיק את הרשות הציבורית בבקשות למידע שאינו מצוי עוד בהחזקתה.

עם זאת, התקופות והמגבלות על זכות העיון במידע הנמצא בגנוך המדינה הן ארוכות ביותר, ואינן עולות בקנה אתר עם המגמה והתפיסה הערכית המגולמת בחוק המוצע. בשל הבעיות המיוחדות הנובעות מכמויות המידע העצומות הנמצאות בתיקים שבגנוך המדינה, אין זה נכון להסדיר את הנושא בחוק זה. מוצע, כי חוק הארכיונים יבחן ומגבלות הזמן על עיון במידע שבגנוך יצומצמו בעתיד למינימום החיוני.

הצעת חוק חופש המידע, תשנ"ז-1997, ה"ח תשנ"ז מס' 2360, עמ' 407 (25.6.1997), ההדגשות הוספו.

ראו גם הצעת חוק חופש המידע, תשנ"ו-1996, ה"ח תשנ"ו מס' 2523, עמ' 617 (7.3.1996).

61. תכלית של ההוראה המחריגה מידע שהועבר לגנוך המדינה היא פשוטה וברורה – למנוע את השחתת זמנה של הרשות הציבורית בהשגת מידע שכבר הועבר לגנוך המדינה במשך עשרות השנים שקדמו לחקיקת החוק, כאמור בדברי ההסבר, לפני חקיקת חוק חופש המידע וכבר אינו מצוי בידיה. מובן שרציונל זה אינו חל לגבי מידע שהחזיקה הרשות המינהלית לאחר חקיקת חוק חופש המידע או בשעה שהרשות שומרת בידה את המידע ומעבירה את העתקו לגנוך המדינה, או מעבירה את המידע ומשמרת העתק ממנו בידה.
62. הדברים ברורים מלשונו של סעיף 14(ד) לחוק חופש המידע, שצוטט לעיל. סעיף זה עוסק בחומר **"שהעבירה"** הרשות הציבורית לגנוך המדינה". ראשית, ההיגד "העבירה" מתייחס לזמן עבר, כש"יקו פרשת המיס" הוא, כאמור, מועד חקיקת חוק חופש המידע. ושנית, "העברה" משמעה מסירה לאחר, כאשר הדבר הנמסר לא נותר עוד בידי המוסר. מסמך שהעתקו נשלח אל גנוך המדינה ומקורו נשאר בידי הרשות (או להיפך – מסמך שנשלח אל גנוך המדינה והעתקו נותר בידי הרשות), אינו מידע שהרשות "העבירה" לגנוך המדינה, אלא מידע המצוי בידיה.
63. מכל מקום, המשיבה 1 לא טענה כי המידע אודות שיחות ראש הממשלה בתקופה שקדמה לחודש מרץ 2014 אינו מצוי עוד בידי לשכת ראש הממשלה, וכי המקום היחיד בו ניתן לאתרו הוא גנוך המדינה. מובן כי טענה כזו, לו הועלתה ואם תועלה, אינה יכולה להתקבל על הדעת.
64. ראשית, לא מתקבל על הדעת שראש ממשלה מכהן לא ישמור בידי את יומן שיחותיו, ויותר על החזקה במידע זה בתוך מעט יותר משנה לאחר שהשיחות המתועדות התקיימו. במסגרת תפקידו של ראש הממשלה אך מובן כי הוא עשוי להידרש לעתים מזומנות לשחזור של שיחותיו ופגישותיו בעבר, והאפשרות שמידע זה אינו נמצא עוד בידי לשכת ראש הממשלה אינה מתיישבת עם השכל הישר.
65. שנית, למיטב ידיעת העותרים, יומן שיחותיו ויומן פגישותיו של ראש הממשלה נשמרים בקבצי מחשב. המידע המבוקש אינו מתועד, למיטב ידיעת העותרים, במחברת נייר מצהיבה, שיש למהר ולהעבירה לגנוך המדינה בטרם תתפורר. לפיכך, לכל היותר הועברו אל גנוך המדינה העתקי קבצים המצויים בלשכת ראש הממשלה או פלטים מודפסים של קבצים אלה.

66. משתכליתו של סעיף 14(ד) לחוק חופש המידע – מניעת השחתת זמנה של הרשות באיתור מידע בין הררי החומר שהועבר כבר לארכיב עד למועד חקיקת חוק חופש המידע ושאינו בידיה עוד – אינה מתקיימת בעניינו, ממילא לא חל הכלל הקבוע בו. כדברי בית המשפט העליון לאחרונה:

Cessante ratione legis cessat ipse lex – כלל משפטי אינו חל בנסיבות שבהן תכליתו אינה מתקיימת.

בג"ץ 8665/14 **דסטה נ' הכנסת**, פסקה 42 לפסק דינה של הנשיאה נאור (נבו), 11.8.2015 (להלן: **עניין דסטה**).

67. פרשנות המאפשרת לכל רשות מינהלית למסור מידע לגנוך המדינה ובכך להופכו ממידע שחובה למסור אותו לפי חוק חופש המידע למידע שלא ניתן יהיה לעיין בו במשך 15 עד 70 שנים (ראו לעניין זה את ההוראות החלות על חומר בגנוך המדינה בסעיף 81 שלהלן) היא פרשנות שאינה מתיישבת עם מהפכת השקיפות, שביקש חוק חופש המידע להנהיג, עם תכליתו של חוק חופש המידע להנגיש מידע המצוי בידי רשויות מינהליות ועם הזכות בעלת המימד החוקתי למידע.

68. אף אם פרשנותה של המשיבה 1 את הוראות סעיף 14(ד) לחוק חופש המידע הייתה אפשרית (והיא אינה כזו), הרי שמובן כי מבין שתי פרשנויות אפשרויות של סעיף 14(ד) לחוק, שאחת מהן מצמצמת את הזכות למידע והשנייה מביטחה את מימוש הזכות, יש לבחור בשנייה:

"הדרך הנקוטה בידינו בפרשנותם של דברי חקיקה, גם כאשר מצויים שני פירושים אפשריים, היא, שיש להעדיף את הפירוש המצמצם את הפגיעה בזכות כה יסודית כחירות האישית."

בג"ץ 5304/92 **פר"ח נ' שר המשפטים**, פ"ד מז(4) 759, 715 (1993).

69. הדברים מקבלים משנה תוקף, שעה שפרשנות המשיבה 1 תוביל למסקנה שסעיף 14(ד) אינו חוקתי בשל פגיעה בלתי חוקתית בזכות למידע (ראו בהרחבה בעניין זה סעיפים 93-109 להלן). כאשר בפני בית המשפט עומדת פרשנות אחת אפשרית המתיישבת עם הוראות חוקי היסוד ופרשנות שנייה שאינה מתיישבת עם הוראותיהם, עליו לבחור ב"פרשנות המקיימת" (*ut res magis valeat quam pereat*), כלומר הפרשנות שלא תביא לפסילת החוק:

"לצד זאת, הבחירה באפשרות פרשנית זו עולה בקנה אחד עם **הכלל הנקוט במשפטנו החוקתי שלפיו יש להעדיף – ככל שהדבר אפשרי – דרך של פרשנות המקיימת את החוק על-פני ביטולו** (ראו, למשל: בג"ץ 4562/92 זנדברג נ' רשות השידור, פ"ד נ(2) 808, 793, 812 (1996) (להלן: עניין זנדברג); בג"ץ 9098/01 גניס נ' משרד הבינוי והשיכון, פ"ד נט(4) 241, 257-258, 276 (2004); ע"פ 6659/06 פלוני נ' מדינת ישראל, [פורסם בנבו] פסי' 8 (11.6.2008))."

עניין דסטה הנ"ל, פסקה 42 לפסק דינה של הנשיאה נאור (ההדגשה הוספה).

70. כאמור, גנוך המדינה אינו יכול לשמש "עיר מקלט" למידע שחוק חופש המידע נועד לחול עליו. רשות המחזיקה במידע שהיא חייבת למסור אינה יכולה למהר ולמסור העתק ממנו לגנוך המדינה, ואז לטעון כי היא אינה חייבת עוד למסורו אף על פי שהוא מוחזק בידיה, משום

ש"הועבר" אל הגנזך. לפיכך, יש לקבוע כי המידע המבוקש לא "הועבר" אל גנזך המדינה, וממילא אין תחולה לסעיף 14(ד) לחוק חופש המידע.

2.2. אף אם המידע "הועבר" לגנזך המדינה – בנסיבות העניין חלה על המשיבים חובה למסור

71. לחלופין, אף אם המידע המבוקש ייחשב כמידע ש"הועבר" לגנזך כמשמעות הדבר בסעיף 14(ד) לחוק חופש המידע (ולא כך הדבר), לא די בכך כדי לפטור את המשיבים ממסירת המידע בהתאם לחוק חופש המידע. זאת משני טעמים – ראשית, משום שאז יש לקבוע כי העברת המידע לגנזך נעשתה (ככל שנעשתה) שלא כדין, תוך חריגה ממתחם הסבירות, בחוסר תום לב, משיקולים זרים וממניעים פסולים, וזאת כדי למנוע גישה למידע שהרשות מחזיקה כנאמן הציבור. שנית, אם ייקבע כי אין בחוסר תום הלב של הרשות כדי לאיין את תחולתו של סעיף 14(ד) לחוק חופש המידע, הרי שיש לקבוע כי סעיף 14(ד) אינו חוקתי, והכל כמפורט להלן.

2.2.1. המידע נמסר לגנזך המדינה שלא כדין, בחריגה ממתחם הסבירות, בחוסר תום לב, משיקולים זרים וממניעים פסולים

72. מסירת המידע לגנזך המדינה נעשתה שלא כדין. כאשר מדובר במוסדות שלא חדלו להתקיים (דוגמת לשכת ראש הממשלה, שלמיטב ידיעת העותרים היא גוף שמוסיף ומתקיים), חוק הארכיונים מתיר רק את העברתו של חומר שברור כי לא יהיה בו שימוש בעתיד. סעיף 4(א) לחוק הארכיונים קובע כדלקמן:

"בגנזך יופקד כל חומר ארכיוני של מוסדות ממלכתיים שקדמו להקמת מדינת ישראל, וכל חומר ארכיוני של מוסד ממוסדות המדינה או של רשות מקומית שנפסק קיומם ואין מוסד אחר יורש את מקומם, וכל חומר אחר של מוסד ממוסדות המדינה או של רשות מקומית שאינו צריך שימוש עוד ושלא ניתן לבערו לפי התקנות, או שאין בדעתם של המוסד או של הרשות המקומית לבערו אף שניתן לבערו לפי התקנות." (ההדגשה הוספה).

73. כאמור לעיל, טענה, ככל שתיטען, כי אין עוד שימוש לתיעוד שיחותיו של ראש ממשלה מכהן פרק זמן של מעט יותר משנה לאחר שהתקיימו, היא לא מתקבלת על הדעת.

74. ואולם, אף אילו ניתן היה לקבל טענה כי תיעוד השיחות הוא מידע ש"אינו צריך שימוש עוד", לא היה די בכך כדי להביא את המידע לגדריו של חומר שניתן להפקידו בגנזך. סעיף 1 לחוק הארכיונים מגדיר "חומר ארכיוני" כדלקמן:

"חומר ארכיוני – כל כתב על גבי נייר או על גבי חומר אחר וכל תרשים, דיאגרמה, מפה, ציור, תו, תיק, תצלום סרט תקליט וכיוצא באלה –

(1) המצויים ברשותו של מוסד ממוסדות המדינה או של רשות מקומית, להוציא חומר שאין לו ערך של מקור;

(2) המצויים בכל מקום שהוא ושיש בהם ענין לחקר העבר, העם, המדינה או החברה, או שהם קשורים לזכרם או לפעולתם של אנשי שם;" (ההדגשה הוספה).

75. כאמור, למיטב ידיעת העותרים, יומן הפגישות ויומן השיחות של ראש הממשלה מתועדים בקבצי מחשב. העתק דיגיטלי של הקובץ או פלט מודפס של אותם קבצים, הנמסרים לגנזך המדינה, הם

"**חומר שאין לו ערך של מקור**", ולכן אינם בבחינת חומר ארכיוני שהופקד בגנזך המדינה. גם מטעם זה סעיף 14(ד) לחוק חופש המידע אינו חל על המידע המבוקש במסגרת עתירה זו.

76. זאת ועוד. אף אם ייקבע, בניגוד לעמדת העותרים, כי המידע המבוקש הוא אכן חומר ארכיוני ש"הועבר" אל גנזך המדינה משום ש"אינו צריך שימוש עוד", הרי שנסיעות העניין מלמדות כי העברת המידע נעשתה בחוסר תום לב ומשיקולים זרים, ולכן היא בטלה.

77. המשיבים מסרו את המידע לגנזך המדינה על מנת למנוע את גישת הציבור אליו. ביודעם כי העותרים זכאים לקבל את המידע הנדרש, החליטו המשיבים להשתמש בגנזך המדינה כ"עיר מקלט" לחומר שהם חייבים למסור לפי חוק חופש המידע.

78. יצוין, כי אין זו הפעם הראשונה בה נוקטים המשיבים באמצעי זה. המשיבה 1 ביצעה "תרגיל" דומה בשנת 2012. באותה שנה התבקשה לשכת ראש הממשלה למסור את פרוטוקולי דיוני הוועדה לשינוי חברתי כלכלי בראשות פרופ' מנואל טרכטנברג (להלן: **ועדת טרכטנברג**), שהוקמה לאחר המחאה החברתית בשנת 2011. חלק מדיוני הוועדה שהתקיימו היו פתוחים לציבור וחלקם התקיימו ללא נוכחות נציגי הציבור. לשכת ראש הממשלה סירבה למסור את פרוטוקולי הדיונים שלא היו פתוחים לציבור, ובהעדר נימוק הולם לפי חוק חופש המידע שלא למסור את המידע, מיהרה ומסרה את העתקי הפרוטוקולים לגנזך המדינה. בהודעתה של המשיבה 1 מיום 17.7.2012 אל התנועה לחופש המידע נמסר:

"מצורפים הפרוטוקולים ממפגשי השיתוף במסגרת ועדת טרכטנברג.

על יתר החומר שהופקד בארכיון המדינה חל חוק הארכיונים ומשום כך הוא חסוי ל-15 שנה."

העתק הודעתה של המשיבה 1 מיום 17.7.2012 מצורף ומסומן ע/6.

79. נגד ההחלטה הוגשה עתירה לבית המשפט הגבוה לצדק (בג"ץ 9402/12 **התנועה לחופש מידע נ' משרד ראש הממשלה** (נבו, 23.4.2013)). כפי שעולה מפסק הדין, לאחר הגשת העתירה הודלפו הפרוטוקולים שהעתקם נמסר לגנזך המדינה. בעקבות אותה הדלפה הוחלט במשרד ראש הממשלה לפתוח את הפרוטוקולים לעיון הציבור. נוכח הפיכת העתירה לתיאורטית נמנע בית המשפט מלדון בטענות העותרת לגוף העניין:

"כאמור, העותרת הביעה חששה כי אין מדובר אלא בדרך שנועדה לחמוק ממסירת מידע על-פי חוק חופש המידע. יהא הדבר כאשר יהא, מוסכם כעת גם על העותרת כי פרסום מלוא המידע נשוא העתירה הפך אותה בשלב זה לתיאורטית." (שם, פסקה 4 לפסק הדין).

80. לא הבאנו דברים אלה כדי להראות כי מדובר בשיטה בה נוקטת לשכת ראש הממשלה – כל אימת שהמשיבים מעוניינים להסתיר מידע מן הציבור ואין להם עילה לכך לפי חוק חופש המידע, הם ממהרים ומסורים את העתקו לגנזך המדינה. או אז הם מיתממים וטוענים כי חוק חופש המידע אינו חל על המידע המבוקש (טענה שכפי שהסברנו, כשלעצמה אין בה כל ממש).

81. ככל שתאומץ פרשנות המשיבים לסעיף 14(ד) לחוק חופש המידע, כי אז להפקדת חומר ארכיוני בגנזך המדינה תהיינה משמעויות מרחיקות לכת מבחינת גישת הציבור אליו. סעיף 10(א) לחוק הארכיונים קובע כי "כל אדם רשאי לעיין בחומר הארכיוני המופקד בגנזך, אך אפשר להגביל זכות זו בתקנות." אף שהכלל בסעיף 10(א) לחוק הוא עיון והחריג הוא הגבלת זכות העיון, נקבעו בתקנות הסדרים ההופכים כלל זה על ראשו. תקנות הארכיונים (עיון בחומר ארכיוני המופקד בגנזך), תש"ע-2010 (להלן: **תקנות הארכיונים**) קובעות בתוספת הראשונה תקופות של 15 עד 70 שנים, שבמהלכן יהיה החומר של מוסד ממוסדות המדינה מוגבל לעיון, וזאת בהתאם לתקנה 8 (תקנה 9(א)), יש לציין, קובעת כי המפקיד, בהתייעצות עם הגנז, רשאי לחשוף חומר מוגבל אף אם טרם חלפה התקופה הקבועה בתוספת). בשולי הדברים יצוין, כי נוכח מעמדו של עקרון חופש המידע, ספק אם הכללים שנקבעו בתקנות אלה הם סבירים וחוקתיים, אולם במסגרת הליך זה, שעניינו החלטה מכוח חוק חופש המידע, לא נתייחס בהרחבה לשאלה זו.

82. במלים אחרות, לפי פרשנות המשיבים לסעיף 14(ד) לחוק חופש המידע, להעברת מידע לגנזך המדינה השלכות מרחיקות לכת מבחינת נגישות המידע לציבור. בהעדר עילה לסרב למסור את המידע למבקש, העברת החומר לגנזך המדינה, לפי אותה פרשנות שגויה, הופכת אותו, באחת, ממידע שיש למסור למבקש המידע בתוך 30 עד 120 ימים (סעיפים 7(ב) ו-7(ג) לחוק חופש המידע) למידע שהמבקש לקבלו ייאלץ להמתין לפחות 15 שנים עד לקבלתו.

83. לפיכך, גם אם תאומץ אותה פרשנות שגויה, פעולת העברתו של חומר לגנזך המדינה דורשת שיקולים כבדי משקל. למעלה מכך, על מנת ליישב את הסתירה שבין עקרון חופש המידע הבא לידי ביטוי בחוק חופש המידע לבין הוראות תקנות הארכיונים, הרי שלכל הפחות נדרשת רשות מינהלית סבירה שהעבירה חומר לגנזך, לעשות שימוש בסמכותה לפי תקנה 9 לתקנות הארכיונים ולהורות לגנז לאפשר עיון בחומר בסמוך לאחר הפקדתו. זאת אלא אם מתקיים אחד הטעמים לחיסוי החומר, המפורטים בחוק חופש המידע.

84. החלטה שעניינה מסירת מידע המוחזק בידי הרשות, כמו כל החלטה מינהלית אחרת, חייבת לעמוד באמות מידה של סבירות, או במילים אחרות – עליה להביא בחשבון את כל השיקולים הרלוונטיים וליתן לכל שיקול את משקלו היחסי הראוי (ראו: **עניין המועצה להשכלה גבוהה הנ"ל**, פסקה 22 לפסק דינה של השופטת חיות; ע"מ 3300/11 **משרד הביטחון נ' גישה – מרכז לשמירה על הזכות לנוע** (5.9.2012)), פסקה 11 לפסק דינו של השופט עמית).

85. הפיכת המידע המבוקש ממידע שיש למוסרו באופן מידי למידע שאין לחושפו אלא בתום 15 שנים אינה מביאה בחשבון כלל (ולמצער, אינה נותנת משקל ראוי) לעקרון היסוד של חופש המידע, לזכותו של הציבור בכללותו ושל פרטים מתוך הציבור לקבל את המידע, לעקרון השקיפות המחייב את רשויות המינהל, ולאיינטרס הציבור, שעליו עמדנו לעיל, לקבל את המידע המבוקש. היא אף מתעלמת מכך שהמידע המבוקש אינו רכושם של המשיבים אלא רכושו של הציבור (ראו **עניין הנהלת בתי המשפט הנ"ל**, פסקה 22 לפסק דינה של השופטת ארבל).

86. התעלמות משיקולים רלוונטיים (ולמצער, מתן משקל בלתי הולם לשיקולים אלה) הופכת את החלטה להעביר את המידע המבוקש (ככל ש"הועבר" במשמעותו של מונח זה בחוק חופש המידע) להחלטה בלתי סבירה ובטלה.

87. לכך יש להוסיף, כי ההחלטה נשוא העתירה התקבלה בחוסר תום לב ועל יסוד שיקולים זרים.
88. תכליתו של חוק הארכיונים היא שימורו של חומר בעל חשיבות. ניתן ללמוד על כך והן מדברי ההסבר להצעת החוק, שקדמה לחקיקתו של חוק הארכיונים (ראו הצעת חוק הארכיונים, תשי"ב-1952, ה"ח תשי"ב מס' 129, עמ' 316 (21.7.1952)) והן מפירוט סוגי החומר שניתן להפקיד בארכיון (ראו סעיף 4 לחוק הארכיונים, שצוטט בסעיף 72 לעיל).
89. מסירת חומר לגנוז המדינה המערבת שיקולים נוספים, ובמיוחד מסירת חומר לגנוז במטרה להסתירו מן הציבור, חוטאת לתכלית החוק, מניעה הם זרים למטרת החוק, ושקלולם במסגרת שיקול דעתם של המשיבים פוסל את החלטתם (בג"ץ 953/87 פורז נ' ראש עיריית תל-אביב-יפו, פ"ד מב(2) 309, 324 (1988)).
90. נוכח העובדה שמדובר בניסיון להסתיר מידע השייך לציבור, ההחלטה למסור את המידע המבוקש לגנוז המדינה נגועה לא רק בשיקולים זרים, אלא בחוסר תום לב ובמניעים פסולים (להבחנה בין שיקולים זרים למניעים פסולים ראו, למשל: ע"מ 343/09 הבית הפתוח בירושלים לגאווה וסובלנות נ' עיריית ירושלים, פסקה 37 לפסק דינו של השופט עמית (נבו, 14.9.2010)).
91. זאת ועוד. לאור העובדה שתכליתו של חוק הארכיונים היא שימור מידע בעל חשיבות ציבורית, לא ניתן ליישב בין טענת המשיבה 1 כי השיחות בין ראש הממשלה לבין מר אדלסון ומר רגב הן "שיחות פרטיות" בין "חברים אישיים" לבין ההחלטה להעביר את תיעוד מועדי השיחות לגנוז המדינה. על המשיבים לבחור אחת מבין השתיים – או שמדובר במידע בעל חשיבות ציבורית המצדיק, לשיטתם, את שימורו בגנוז המדינה, או שמדובר ב"שיחות פרטיות" שאין להן כל חשיבות ציבורית ולכן גם אין הצדקה, לשיטתם, למסור אותן לפי חוק חופש המידע. השימוש בטענה בדבר אופיו הפרטי של המידע המבוקש במקביל למסירת המידע לגנוז המדינה, המלמדת על אופיו הציבורי, מעידה גם היא על חוסר תום הלב והמניעים הפסולים שעמדו ביסוד מסירת המידע לגנוז.
92. די בכל האמור כדי לקבוע, כי אף אם המידע המבוקש "הועבר" לגנוז המדינה, במשמעו של דיבור זה בסעיף 14(ד) לחוק חופש המידע, ההחלטה להעבירו התקבלה שלא כדין, בין משום שמדובר בחומר שאינו חומר ארכיוני, ובין משום שההחלטה להעבירו לגנוז היא החלטה בלתי סבירה, שהתקבלה משיקולים זרים, ממניעים פסולים ושלא בתום לב. לאור פסלותה ובטלותה של ההחלטה להעביר את החומר לגנוז המדינה, ממילא לא חל על המידע המבוקש סעיף 14(ד) לחוק חופש המידע.

ii.2. לחלופין – סעיף 14(ד) לחוק חופש המידע אינו חוקתי

93. העותרים סבורים, כי לצורך קבלתה של העתירה אין צורך לדון בשאלת חוקתיותו של סעיף 14(ד) לחוק חופש המידע. על מנת לקבל את העתירה די בקבלת הטענה, כי המידע המבוקש לא "הועבר" אל גנוז המדינה משום שהסעיף הנ"ל מתייחס לחומר שהעבירה הרשות לפני חקיקת חוק חופש המידע או משום שאינו מתייחס לחומר שנשמר בידי הרשות במקביל להפקדתו בגנוז. לחלופין, די בקבלת הטענה כי גם אם המידע "הועבר" אל גנוז המדינה, ההחלטה להעבירו התקבלה שלא

כדין, והכל כמפורט לעיל, ולכן היא בטלה, וחוק חופש המידע מוסיף לחול על המידע המבוקש. ואולם, אם יידחו טענות אלה, לא יהיה מנוס מלדון בטענת העותרים כי סעיף 14(ד) לחוק חופש המידע בטל משום שאינו עומד בתנאי פסקת ההגבלה שבחוק יסוד: כבוד האדם וחירותו.

94. אופיה החוקתי של הזכות למידע הוכר זה מכבר על ידי המשפט העליון:

"אשר לזכות הציבור לקבל מידע מהרשות הציבורית, הגם שזו אינה מוזכרת במפורש בחוק יסוד: כבוד האדם וחירותו, נהנית גם היא ממעמד מיוחד בשיטתנו. היא נתפסת כאחת מאבני היסוד של חברה חופשית וכתנאי הכרחי לקיומו של משטר דמוקרטי ומקובל לראות בה אחד מן ההיבטים של חופש הביטוי – ובלשונה של השופטת א' פרוקצ'יה בעניין גבע, כמעין "ענף המשטר" מהזכות החוקתית לחופש ביטוי. יוצא, כי אף שאין הזכות למידע אחת מן הזכויות המעוגנות במפורש בזכות יסוד על-ספר, אין חולק על מעמדה הגבוה במדרג זכויות האדם המוכרות בשיטתנו. כך, תוארה הזכות למידע כזכות בעלת "אופי חוקתי" (סגל, בעמ' 116); כ"זכות-על מבין זכויות האדם" (השופטת פרוקצ'יה בעניין גבע); וכן כזכות הראויה ל"דירוג גבוה" במדרג זכויות האדם (ברק, חופש המידע, בעמ' 100).

עניין רשות המסים הנ"ל, פסקה 52 לפסק דינה של השופטת ארבל (ההדגשות הוספו).

95. אופיה החוקתי של הזכות למידע נגזר מן הרציונלים העומדים בבסיסה. הזכות למידע הוכרה כחלק בלתי נפרד מחופש הביטוי (עע"ם 7024/03 גבע נ' ראש עיריית הרצליה, סעיף 12 לפסק דינה של השופטת ארבל וחוות דעתה של השופטת פרוקצ'יה (נבו, 6.9.2006). (להלן: עניין גבע)). דומה שאין צורך להזכיר את ההכרה לה זכה חופש הביטוי כזכות עילאית המעוגנת בחוק יסוד: כבוד האדם וחירותו, שפגיעה בה עשויה להביא לבטלותה של חקיקה ראשית (ראו: בג"ץ 5239/11 אבנרי נ' הכנסת (נבו, 15.4.2015)).

96. עניינה של עתירה זו מבהיר באופן המובהק ביותר את הזיקה בין חופש המידע וחופש הביטוי. העותר 1 הוא עיתונאי והעותרת 2 היא אמצעי תקשורת. הם אינם דורשים את המידע המבוקש כדי לשרת אינטרס אישי של מי מהם או כדי לספק את סקרנותם האישית. המידע נדרש על מנת שניתן יהיה לדווח לציבור אודות עניינים ציבוריים מובהקים, ועל מנת לאפשר לעותרים לממש באופן אפקטיבי את חופש הביטוי שלהם.

97. אופיה החוקתי של הזכות למידע נגזר גם מזיקתה לזכות הקניין, המעוגנת בחוק יסוד: כבוד האדם וחירותו:

"מידע שרשות הציבור מחזיקה בו אין הוא קניינה של הרשות. קניינו של הציבור הוא. הרשות מחזיקה בו אך בנאמנות עבור הציבור – עבור הציבור ולמען הציבור – וממילא אסורה היא לנהוג בו דרך בעלים קִשָּׁל ירשה אותו מאבותיה".

עע"ם 8282/02 הוצאת עיתון הארץ בע"מ נ' משרד מבקר המדינה, פ"ד נח(1) 465, 471 (2003).

98. לא יכולה להיות מחלוקת על כך שסעיף 14(ד) לחוק חופש המידע – על פי הפרשנות שמעניקים לו המשיבים – פוגע בזכות למידע. העברת חומר שלא חל עליו אף לא אחד מן החריגים שבחוק חופש

המידע לגנוז המדינה הופך, נוכח הוראות סעיף 14(ד) (כפרשנותם השגויה של המשיבים), ממידע שיש למוסרו לידי המבקש בתוך 30 עד 120 ימים לפי חוק חופש המידע, למידע שלא ניתן יהיה לעיין בו במשך 15 שנים לפחות. ההוראות הרלוונטיות בחוק הארכיונים ובתקנות הארכיונים פורטו למעלה (ראו פסקה 81 הנ"ל), ולא נחזור עליהן כאן.

99. משנמצא כי סעיף 14(ד) לחוק חופש המידע פוגע בזכות החוקתית למידע, נותר לבחון האם הוא עומד בתנאי פסקת ההגבלה.

100. לפני בחינת תנאי פסקת ההגבלה נשוב ונזכיר – שאלת חוקתיותו של סעיף 14(ד) עולה רק אם נניח שכל טענות העותרים שקדמו לטיעון החוקתי יידחו. היא עולה רק אם נניח שסעיף 14(ד) חל גם על מידע שהועבר לגנוז המדינה לאחר חקיקת חוק חופש המידע; רק אם נניח שמידע המצוי במקביל בידי הרשות ובגנוז המדינה הוא מידע שחוק חופש המידע אינו חל עליו (או אם יוכח במקרה זה שהחומר הועבר, כי הוא לא מצוי כעת בידי כל גורם אחר מלבד גנוז המדינה, וכי לא נותר ממנו זכר בידי המשיבים); ורק אם נניח שהעברת החומר נעשתה כדין. לפיכך, הטיעון החוקתי יוצג בהינתן ההנחה (בניגוד לעמדת העותרים), כי יש לפרש את סעיף 14(ד) לחוק כפי שעולה מתשובתה של המשיבה 1.

101. אם פירושה של המשיבה 1 הוא הפירוש הנכון לחוק, אזי החוק אינו עומד בתנאי פסקת ההגבלה. נפרט.

102. סעיף 14(ד) אינו הולם את ערכיה של מדינת ישראל כמדינה יהודית ודמוקרטית: הזכות לקבלת מידע היא יסוד חיוני לקיומה של דמוקרטיה. ללא שקיפות שלטונית – אין דמוקרטיה:

"הזכות למידע הינה אמצעי חשוב ומהותי ביכולתו של הציבור להפעיל פיקוח ובקרה על רשויות הציבור ולקחת חלק בעשייה השלטונית. לפרסום החלטות הרשות ומדיניותה יש חשיבות הן מאחר שלאורן יכול הפרט לתכנן התנהלותו ולקבל החלטות מושכלות, הן מאחר שיש חשיבות וערך לידיעת הרשות כי החלטה או המדיניות תיחשפנה לעיני כל – אלה משפיעים על תוכן ההחלטות."

עניין גבע, פסקה 12 לפסק דינה של השופטת פרקציה.

ככל שנפרש את סעיף 14(ד) כפי שמבקשת המשיבה 1 לפרשו, הרי שהוא חותר תחת היכולת לקיים דמוקרטיה המבוססת על שקיפות שלטונית. אם לרשות השלטונית עומדת האפשרות להסתיר מידע, שלא מתקיים לגבי אף אחד מן הסייגים הקבועים בחוק חופש המידע, באמצעות הפקדתו בגנוז המדינה, הרי שהוראת סעיף 14(ד) מעקרת לחלוטין את הזכות למידע. פרשנות כזו של החוק משמעה כי כל רשות שאינה מעוניינת לחשוף מידע החייב בפרסום תוכל להעביר את המידע או העתק שלו אל הגנוז, ולסכל את זכות הציבור לדעת. אם פרשנותו הנכונה של סעיף 14(ד) היא זו שמעניקה לו המשיבה 1, הסעיף מרוקן לחלוטין מתוכן את חוק חופש המידע ומעמיד את הזכות למידע ככלי ריק. בהתאם, אם תתקבל פרשנות המשיבה 1, סעיף 14(ד) אינו הולם את ערכי מדינת ישראל כמדינה דמוקרטית, כאמור בחוק יסוד: כבוד האדם וחירותו, והוא בטל.

103. **תכלית ראויה?** כפי שעולה מדברי ההסבר לסעיף 14(ד) לחוק חופש המידע (ראו הציטוט בסעיף 60 לעיל), תכליתו היא שלא להטיל על הרשות הציבורית את הנטל להשיג מידע שכבר אינו נמצא

ברשותה משום שהועבר לגנוך לפני חקיקת חוק חופש המידע. תכלית זו, על פני הדברים, היא תכלית ראויה (בהנחה שהמידע הועבר לגנוך מטעמים סבירים ושלא נפל פגם בהעברתו). אלא שאם עמדת המשיבה 1 היא כי הסעיף חל על מידע שהעתקו הועבר בכל עת שהיא אל גנוך המדינה אולם נשאר במקביל גם בידי הרשות, הרי שאין מנוס מלהסיק שלשיטת המשיבה 1 תכליתו של סעיף זה היא אחרת. העותרים אינם יודעים מהי, לשיטת המשיבה 1, אותה תכלית אחרת. ככל שלשיטת המשיבה 1 תכלית סעיף 14(ד) היא מתן אפשרות לרשות המינהלית להסתיר חומר שאלמלא העברתו לגנוך המדינה הייתה קמה חובה למוסרו לפי חוק חופש המידע, הרי שברי כי מדובר בתכלית בלתי ראויה בעליל.

104. **סעיף 14(ד) פוגע בזכות חוקתית במידה העולה על הנדרש:** אף אם נניח כי סעיף 14(ד) נועד לתכלית ראויה, הרי שככל שתתקבל עמדת המשיבים בדבר פרשנותו ויישומו, דינו להיפסל משום שהוא אינו עומד במבחן המידתיות, על שלושת מבחני המשנה שלו.

105. סעיף 14(ד), ככל שתתקבל פרשנות המשיבה 1, אינו מקיים את מבחן המשנה הראשון של המידתיות, מבחן הקשר הרציונלי בין האמצעי למטרה. שהרי אם תכליתו של הסעיף היא יעילות מינהלית ומניעת הטלתו של נטל על כתפי הרשות המינהלית לאחר שהמידע אינו מצוי עוד בידיה, תכלית זו כלל אינה מוגשמת במקרים בהם העתק החומר נשמר בידי הרשות המינהלית, כמו בענייננו.

106. סעיף 14(ד) אף אינו עומד במבחן המשנה השני של המידתיות, מבחן האמצעי שפגיעתו פחותה, אם תתקבל פרשנותה של המשיבה 1. ישנן דרכים רבות אחרות, בהן ניתן להשיג את תכלית היעילות המינהלית, וזאת מבלי לפגוע פגיעה כה אנושה בזכות למידע. נבקש להזכיר בהקשר זה את הוראת סעיף 8(2) לחוק חופש המידע, בו נקבע:

”רשות ציבורית רשאית לדחות בקשה לקבלת מידע באחד מאלה:

...

(2) המידע נוצר, או נתקבל בידה, למעלה משבע שנים לפני הגשת הבקשה ואיתורו כרוך בקושי של ממש;”

107. הסדר המתיישב עם הוראה זו ושהיה פוגע בזכות החוקתית פגיעה פחותה מזו הנוצרת בגין סעיף 14(ד) לחוק, היה קובע כי אף אם הועבר מידע לגנוך המדינה, הרשות המינהלית חייבת להוסיף ולמסור אותו אם טרם חלפו שבע שנים מאז שנוצר. הסדר כזה היה מבטיח, מצד אחד, כי רשות מינהלית לא תצטרך לשמור בידיה לנצח מידע שבו היא אינה עושה עוד שימוש, ולא תצטרך, בחלוף פרק זמן של שבע שנים, לספק מידע שאינו בידיה עוד. כך היה מקיים את תכלית היעילות המינהלית העומדת בבסיס סעיף 14(ד). מצד שני, הסדר כזה היה ממתן את הפגיעה בזכות למידע, ומונע התנהלות דוגמת זו של המשיבים, שבחרו לנצל (לפי פרשנותם השגויה) את סעיף 14(ד) כדי להסתיר מידע שחלף פרק זמן קצר ביותר מאז יצירתו.

108. לבסוף, ההסדר הקבוע בסעיף 14(ד) אינו מקיים את מבחן המשנה השלישי של המידתיות – מבחן המידתיות במובן הצר, במסגרתו נבחנת תועלתו של ההסדר לאינטרס הציבורי אל מול פגיעתו בזכות החוקתית. כאמור, אם תתקבל הפרשנות שמציעה המשיבה 1 לסעיף 14(ד) – פרשנות לפיה כל אימת שרשות מינהלית מבקשת להסתיר מידע מטעמים לא ענייניים, אף על פי שחובה למוסרו

לפי חוק חופש המידע, היא רשאית למהר להעבירו אל גנזך המדינה – משמעות הדבר היא עיקור מתוכן של חוק חופש המידע ושל הזכות למידע. לא מדובר אך בפגיעה בזכות, אלא בשלילה מוחלטת שלה. זאת נוכח היותו של סעיף 14(ד), לפי הפרשנות שנותנים לו המשיבים, אמצעי הנתון בידי הרשות שמכות למנוע גישה לכל סוג של מידע ללא בקרה. השלילה המוחלטת של הזכות למידע (למצער לפרק זמן של 15 שנים) אינה שקולה בשום אופן לנוחות המינהלית הגלומה בו.

109. נשוב ונדגיש – על מנת לקבל את העתירה כלל אין צורך לדון בטענתם החוקתית של העותרים, שכן אם תתקבל עמדתם ביחס לפרשנות הנכונה של סעיף 14(ד) או עמדתם, לפיה המידע המבוקש הועבר אל גנזך המדינה שלא כדין ולכן אין לראות בו כלל מידע שהועבר אל גנזך המדינה במשמעו של סעיף 14(ד), די בכך על מנת להורות על מסירת המידע מבלי לדון בשאלה החוקתית. אולם ככל שתתקבל עמדת המשיבים בעניין החלטתם שלא להעביר את המידע לפי סעיף 14(ד), לא יהיה מנוס מלדון גם בשאלת חוקתיות הוראה זו.

ח. מענה שלא במסגרת הזמנים הקבועה בחוק חופש המידע

110. כאמור לעיל, ביחס לאיחור במתן התשובה לבקשת המידע, מסרה המשיבה 1: "אנו עומדים במועדים בהתאם לחוק על אף שלצדדי לא עלה בידי לעדכנך" (נספח 4/ה"ל). חשוב לציין, כי בניגוד סברתה השגויה של המשיבה 1 כי היא עומדת במסגרת הזמנים שנקבעה בחוק חופש המידע, מתן מענה רק כעבור ארבעה חודשים ללא מתן הודעה מנומקת אודות החלטה להאריך את המועד למסירת המידע אינה כדין.

111. בהתאם לסעיף 7(ב) לחוק חופש המידע, היה על המשיבה 1 להשיב לבקשה לקבלת מידע ללא שיהיה ולא יאוחר מ-30 ימים ממועד קבלת הבקשה. הארכה של מועד זה ב-30 ימים היא, אמנם, אפשרית, אלא שבעניין זה קובע סעיף 7(ב) לחוק כי ראש הרשות רשאי לעשות כן "ובלבד שהודיע על כך למבקש בכתב, ונימק את הצורך בהארכת התקופה". הארכה נוספת של 60 ימים (ובסך הכל 120 ימים) היא אפשרית לפי סעיף 7(ג) לחוק, אולם זאת רק "בהחלטה מנומקת אשר תישלח למבקש תוך התקופה האמורה, אם בשל היקפו או מורכבותו של המידע המבוקש יש צורך להאריך את התקופה".

112. כעולה מהוראות סעיף 7(ב) ו-7(ג) לחוק, ההודעה למבקש המידע היא יסוד קונסטיטוטיובי להארכה. בהעדר הודעה למבקש המידע – אין הארכה כדין. לפיכך, תשובתה של המשיבה 1, לפיה "אנו עומדים במועדים בהתאם לחוק על אף שלצדדי לא עלה בידי לעדכנך" אינה יכולה להתקבל. כעולה מלשון סעיף 7(ב) לחוק, ההודעה המנומקת היא תנאי להארכה הראשונה, וללא מתן הודעה ההחלטה על הארכת המועד כלל אינה משתכללת ("ובלבד שהודיע על כך למבקש..."). כעולה מלשון מסעיף 7(ג) לחוק, ההחלטה המנומקת היא תנאי להשתכללות ההארכה השנייה ("...רשאי להאריך... בהחלטה מנומקת..."). ההודעה למבקש המידע אינה פרט טכני ואינה "עדכון" אודות הארכה, שיכול שיעלה בידי הרשות למסור ויכול ש(לצדדי) לא יעלה בידה למסור. ההודעה המנומקת היא היא הארכה, ובהעדרה – העיכוב במתן המענה אינו כדין.

113. לכך יש להוסיף, כי הארכה שנייה לפי סעיף 7(ג) לחוק אפשרית רק "אם בשל היקפו או מורכבותו של המידע המבוקש יש צורך להאריך את התקופה". מתשובתה של המשיבה 1 עולה כי לא היקף

ומורכבות המידע שנתבקש הם שעמדו ביסוד העיכוב, שכן ממילא הוחלט שלא למסור אותו ולהסתפק בתשובה קצרצרה, שאף בה אין כל מורכבות עובדתית או משפטית. לפיכך, אפילו הייתה נמסרת החלטה מנומקת על הארכה, כנדרש בסעיף 7(ג) לחוק, ממילא היא הייתה נמסרת שלא כדין, באשר היא אינה עומדת בתנאים שנקבעו בחוק.

114. בהעדר הארכה כדין של המועד למתן תשובה, נמסרה התשובה תוך פרק זמן ארוך פי ארבעה מזה שקובע חוק חופש המידע. מדובר בהתנהלות חמורה. חוק חופש המידע קובע לא רק את זכותו של הפרט לקבל מידע, אלא גם את זכותו לקבל את המידע המבוקש (או, למצער, לקבל תשובה מנומקת הדוחה את בקשתו) בתוך פרק זמן קצוב. יש לראות בחומרה מקרים בהם הרשות המינהלית נוטלת לעצמה חירות שלא לקיים את הוראותיו המפורשות של החוק. בית המשפט יתבקש להביא בחשבון הפרה זו של החוק על ידי המשיבה 1 במסגרת פסיקת ההוצאות בעתירה זו.

ט. לבית המשפט סמכות עניינית וסמכות מקומית לדון בעתירה

115. **סמכות עניינית** – ההחלטה נשוא העתירה (ע/2 הנ"ל) היא החלטה לדחות בקשה שהוגשה לפי חוק חופש המידע. בהתאם לאמור, לבית משפט נכבד זה סמכות עניינית לדון בעתירה לפי פרט 2 לתוספת הראשונה לחוק בתי משפט לעניינים מינהליים, תשי"ס-2000 ולפי סעיף 17(א) לחוק חופש המידע.

116. **סמכות מקומית** – ההחלטה נשוא העתירה היא החלטה שהתקבלה על ידי המשיבה 1 ברח' קפלן 1 בירושלים, ומכאן שלבית משפט נכבד זה סמכות מקומית לדון בעתירה.

י. סוף דבר

117. תשובתם של המשיבים היא דוגמה מובהקת לשימוש לרעה בכוח שלטוני. המידע המוחזק בידי המשיבים הוא מידע בבעלות הציבור, המוחזק בידי המשיבים כנאמני הציבור. מידע זה יתרום לדיון הציבורי בשאלה החשובה, האם "ישראל היום" משמש לראש הממשלה כשופר לקידום עמדותיו ולקידום האינטרסים שלו. אלא שניכר כי דעתם של המשיבים אינה נוחה מן האפשרות שהציבור יחשף למידע וישפוט את הדברים בעצמו ולכן הם מסתתרים מאחורי טענות נטולות בסיס ואף "הבריחו" את המידע אל גנוז המדינה, בסברם כי שם יוכלו להסתירו מעינה הביקורתית של התקשורת ומעין הציבור.

118. נוכח כל האמור יתבקש בית המשפט הנכבד להורות כמבוקש בראש עתירה זו ולחייב את המשיבים בהוצאות עתירה זו, לרבות שכר טרחת עורך דין.

 יונתן ברמן, עו"ד

 אורי אדלשטיין, עו"ד

 באי-כוח העותרים

16 בספטמבר 2015

דרוקר נ' הממונה על חוק חופש המידע במשרד ראש הממשלה

נספחים – תוכן עניינים

1/ע	תצהיר העותר 1
2/ע	תשובת המשיבה 1 מיום 11.6.2015 – ההחלטה נשוא העתירה
3/ע	בקשת חופש מידע מיום 11.2.2015
4/ע	תשובת המשיבה 1 מיום 11.6.2015
5/ע	תמליל התחקיר העיתונאי ששודר ביום 4.2.2013
6/ע	הודעת המשיבה 1 מיום 17.7.2012

ע/1

תצהיר העותר 1

ע/ו

תצהיר

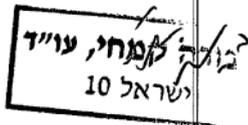
אני הח"מ, רביב דרוקר, ת"ז 7-79608-82, לאחר שהזהרתי כי עליי לומר את האמת וכי אהיה צפוי לעונשים הקבועים בחוק אם לא אעשה כן, מצהיר בזאת כדלקמן:

1. אני עושה תצהיר זה בתמיכה לעתירתי נגד הממונה על חוק חופש המידע במשרד ראש הממשלה וראש הממשלה בפניין דחיית בקשתי למידע בפניין מועדי שיחות ראש הממשלה עם מר שלדון אדלסון ועם מר עמוס רגב.
2. האמור בסעיפים 1-9 ו-13-16 לעתירה נכון ונמצא בידיעתי האישית.
3. האמור בסעיפים 17-18, 20-21, 65 ו-75 לעתירה נכון למיטב ידיעתי ואמונתי.
4. זה שמי, זו חתימתי ותוכן הצהירי אמת.

רביב דרוקר

אישור

אני הח"מ, עו"ד רביב דרוקר (מ"ר 64-7) מאשר כי ביום 16.9.2015 התייצב בפניי מר רביב דרוקר, המוכר לי אישית, ברח' קריית ספר 53 ולאחר שהזהרתי כי עליי לומר את האמת וכי יהיה צפוי לעונשים הקבועים בחוק אם לא יעשה כן, אישר את נכונות האמור בתצהירו וחתם עליו בפניי.

עו"ד
ישראל 10

ע/2

תשובת המשיבה 1 מיום
11.6.2015

—

ההחלטה נשוא העתירה

ע/ג

משרד ראש הממשלה
יישום חוק חופש המידע

כ"ד סיון תשע"ה
11 יוני 2015

לכבוד

מר רביב דרוקר

שלום רב,

הנדון: בקשה לקבלת מידע בנוגע לשיחות הטלפוניות של ראש הממשלה עם מר שלדון אדלסון ומר עמוס רגב בין השנים
2012-2014
סימוכין: מכתבך מיום 11.2.2015

במכתבך שבסימוכין ביקשת לקבל את כל התאריכים בהם שוחח ראש הממשלה עם מר שלדון אדלסון ומר עמוס רגב, לרבות, פירוט על: שיחות נכנסות/יוצאות, תדירות הקשר, מספר השיחות, באיזה תאריך התבצעה כל שיחה, באיזו שעה וכמה זמן נמשכה כל אחת מהשיחות.

מבדיקה שנערכה עם הגורמים הרלוונטיים במשרד עולה כי התיעוד אודות שיחותיו של ראש הממשלה (אשר אינו כולל את מלוא הפירוט המבוקש על ידך) ביחס לתקופה שעד חודש מרץ 2014 הועבר לארכיון המדינה, בהתאם לחוק הארכיונים, תשס"ו-1995 (להלן-חוק הארכיונים). אשר על כן, לפי סעיף 14(ד) בחוק חופש המידע, תשנ"ח-1998, הוראות חוק חופש המידע אינן חלות על מידע זה.

באשר למידע שמצוי במשרד ביחס לתקופה שמחודש מרץ 2014 ועד סוף שנת 2014, נמסר על ידי הגורמים הרלוונטיים כי שני האישים אליהם מתייחסת הבקשה הם חברים אישיים של ראש הממשלה, ששיחותיו עימם הן שיחות פרטיות שאינן קשורות לעבודתו המיניסטרואלית של ראש הממשלה, ולכן המידע על אודותן לא יימסר.

לאור האמור, ולאחר בדיקת מכלול השיקולים, המידע המבוקש הוא מידע שלא ניתן למסרו בהתאם לסעיף 9(א)(3) לחוק חופש המידע, וזאת מבלי לגרוע מטענות נוספות הנוגעות לעניין אשר תחולתן לא נבדקה. יצוין כי בהתאם לס' 7(ו) לחוק חופש המידע, עומדת בפניך הזכות לעתור נגד החלטתנו לפי הוראות חוק בתי משפט לעניינים מינהליים, התש"ס-2000.

בברכה
איילת משה
ממונה על יישום חוק חופש המידע/
משרד ראש הממשלה

ע/3

בקשת חופש מידע מיום

11.2.2015

3/1

[mailto:service@ecom.gov.il] service@ecom.gov.il : From

Wednesday, February 11, 2015 3:24 PM :Sent

Ayelet.Moshe@it.pmo.gov.il ; pmo.heb@it.pmo.gov.il ; payments@ecom.gov.il :To

Subject: שרות התשלומים הממשלתי - חוק חופש מידע - מספר אישור תשלום: 84558121

שלום רב,

להלן פרטי ההזמנה עבור שרות התשלומים הממשלתי - חוק חופש מידע

תאריך התשלום: 11/02/2015 15:21

מספר אישור תשלום: 84558121

מספר שובר: 97000105

סוג העסקה: תשלום רגיל LEUMI

שיטת התשלום: LEUMI

ארבע ספרות אחרונות: 4024

מספר אישור מחברת האשראי/בנק: 0000100

שם לקוח להפקת אישור תשלום: רביב דרוקר

פרטים לעסקה:

דוא"ל למשלוח אישור תשלום: raviv@drucker10.net

שם פרטי: רביב

שם משפחה: דרוקר

מספר זהות: 027896067

רחוב ומספר בית: החרמון 1

ישוב: תל אביב

מיקוד:

מדינה: ישראל

טלפון: 0546783038

פקס:

דואר אלקטרוני: raviv@drucker10.net

מוצרים בהזמנה

משרד ראש הממשלה			
אגרות חוק חופש המידע			
מחיר	כמות	פרטי האגרה	שם האגרה
20.00 ₪	1	הזנת פרטי הבקשה (ניתן להקיש עד 4000 תוים): אני מבקש לקבל את כל התאריכים בהם דיבר ראש הממשלה עם שלדון אדלסון ועמוס רגב בשלוש השנים האחרונות. מזכירות לשכת ראש הממשלה שומרת תיעוד של כל הטלפונים שמבצע ראש הממשלה, שיחות נכנסות ויוצאות: תדירות הקשר, מספר השיחות, באיזה תאריך התבצעה כל שיחה, באיזו שעה וכמה זמן נמשכה כל אחת מהשיחות. דוגמא לבקשה לקבלת מידע: הנני מתחייבת/לשאת באגרת בקשה לקבלת מידע ובאגרת הפקה עד סכום שלא יעלה על 150 ש"ח. אם עלות הטיפול בבקשתי גבוהה יותר אדרש לתת הסכמה נפרדת להמשך הטיפול. כן	משרד ראש הממשלה - אגרת בקשה לקבלת מידע כללי
20.00 ₪	1		משרד ראש הממשלה -

			אגרת טיפול והפקה

סה"כ שולם

סה"כ שולם: 40.00 ₪

.Do not open attachments from unrecognized senders !Attention
.The Prime Minister's Office has scanned this email for viruses and malicious content

4/ע

תשובת המשיבה 1 מיום
11.6.2015

4/1

מאת: אילת משה <ayelet@archives.gov.il>

תאריך: 11 ביוני 2015 בשעה 15:21

נושא: RE: בקשה לקבלת מידע - תיעוד שיחות טלפוניות של ראש הממשלה עם מר שלדון אדלסון ועמוס רגב

אל: <ravivdrucker10@gmail.com>Raviv Drucker

שלום רביב,

מצורף המענה שנשלח אליך לפני דקות אחדות.

(יצוין שאנו עומדים במועדים בהתאם לחוק על אף שלצערי לא עלה בידי לעדכן).

בברכה,

איילת

[ravivdrucker10@gmail.com]:Raviv Drucker [mailto:**From**

Thursday, June 11, 2015 3:10 PM **Sent**

To: אילת משה

Subject: Re: בקשה לקבלת מידע - תיעוד שיחות טלפוניות של ראש הממשלה עם מר שלדון אדלסון ועמוס רגב

איילת,

האם קראת את חוק חופש המידע? עברו ארבעה חודשים מהבקשה, כשאת מחוייבת להגיב תוך 30 יום. מה עם הבקשה הזאת?

רביב

On 12 בפבר 2015, at 08:08, אילת משה <ayelet@archives.gov.il> wrote:

רביב שלום,

בקשתך לקבלת מידע התקבלה במשרדנו והועברה להתייחסות הגורמים הרלוונטיים.

אשוב ואעדכנך.

בברכה,

איילת משה

ממונה על יישום חוק חופש המידע/

משרד ראש הממשלה

From: [\[mailto:service@ecom.gov.il\]](mailto:service@ecom.gov.il) service@ecom.gov.il
Sent: Wednesday, February 11, 2015 3:24 PM
To: Ayelet.Moshe@it.pmo.gov.il; pmo.heb@it.pmo.gov.il; payments@ecom.gov.il
Subject: שרות התשלומים הממשלתי - חוק חופש מידע - מספר אישור תשלום: 84558121

שלום רב,
להלן פרטי ההזמנה עבור שרות התשלומים הממשלתי - חוק חופש מידע

תאריך התשלום: 11/02/2015 15:21
מספר אישור תשלום: 84558121
מספר שובר: 97000105
סוג העסקה: תשלום רגיל LEUMI
שיטת התשלום: LEUMI
ארבע ספרות אחרונות: 4024
מספר אישור מחברת האשראי/בנק: 0000100
שם לקוח להפקת אישור תשלום: רביב דרוקר

פרטים לעסקה:
דוא"ל למשלוח אישור תשלום: raviv@drucker10.net
שם פרטי: רביב
שם משפחה: דרוקר
מספר זהות: 027896067

רחוב ומספר בית: החרמון 1
 ישוב: תל אביב
 מיקוד:
 מדינה: ישראל
 טלפון: 0546783038
 פקס:
 דואר אלקטרוני: raviv@drucker10.net

מוצרים בהזמנה

משרד ראש הממשלה			
אגרות חוק חופש המידע			
מחיר	כמות	פרטי האגרה	שם האגרה
20.00 ₪	1	הזנת פרטי הבקשה (ניתן להקיש עד 4000 תוים): אני מבקש לקבל את כל התאריכים בהם דיבר ראש הממשלה עם שלדון אדלסון ועמוס רגב בשלוש השנים האחרונות. מזכירות לשכת ראש הממשלה שומרת תיעוד של כל הטלפונים שמבצע ראש הממשלה, שיחות נכנסות ויוצאות: תדירות הקשר, מספר השיחות, באיזה תאריך התבצעה כל שיחה, באיזו שעה וכמה זמן נמשכה כל אחת מהשיחות. דוגמא לבקשה לקבלת מידע: הנני מתחייב/ת לשאת באגרת בקשה לקבלת מידע ובאגרת הפקה עד סכום שלא יעלה על 150 ש"ח. אם עלות הטיפול בבקשתי גבוהה יותר אדרש לתת הסכמה נפרדת להמשך הטיפול. כן	משרד ראש הממשלה - אגרת בקשה לקבלת מידע כללי
20.00 ₪	1		משרד ראש הממשלה - אגרת טיפול והפקה

סה"כ שולם

סה"כ שולם: 40.00 ₪

.Do not open attachments from unrecognized senders !Attention
 .The Prime Minister's Office has scanned this email for viruses and malicious content

<Order_84558121_Info_10.htm>

.Do not open attachments from unrecognized senders !Attention
 .The Prime Minister's Office has scanned this email for viruses and malicious content

5/ע

תמליל התחקיר
העיתונאי ששודר ביום
4.2.2013

המלץ שתף

רביב דרוקר

אחד אלמנט, ספטמבר 2008, ניל צהריל: ימים יודעים שרביב דרוקר הוא כתב החזר של רביב

תחקיר ישראל היום

תגובה 1

מאת רביב דרוקר | 4 בפברואר 2013

ביולי 2010, שלוש שנים אחרי שיצא לאור, "ישראל היום" לעיתון שזוכה לחשיפה הגבוהה ביותר בישראל.

מתוך שיחה עם עמוס רגב, עורך ראשי, "ישראל היום", יולי 2008:

אתה לא אוהב שקוראים לעיתון שלך "חינון".

המילה חינון יש בה משהו פחות ערך.

בבחירות 2013 היה נדמה שהחינון הזה התגייס לטובת בחירתו מחדש של ראש הממשלה, בנימין נתניהו. הכותרות הראשיות תאמו לא פעם את המסר של הליכוד. כשפרופסור אמנון רובינשטיין העביר למערכת עיתון, תוך כדי מערכת הבחירות, טור ביקורתי על ממשלת נתניהו, הוא לא פורסם. כשהכותב הבכיר של העיתון, דן מרגלית, העביר יום לפני הבחירות, טור ביקורתי על הניסיון למנות את כחלון ברגע האחרון, הטור שלו נדחק לעמוד 37.

מתוך שיחה טלפונית עם דן מרגלית ב"בוקר טוב ישראל", גל"ץ:

גולן יוכפז: דן בוקר טוב.

בוקר אור.

יוכפז: שאלה טכנית לפני הכול, אני רגיל לראות את טור הפרשנות שלך בכותרת של "ישראל היום" – לא אהבו את הטקסט שלך במערכת "ישראל היום"?

מרגלית: אתה שואל אותי שאלה קשה. אני אומר לך שהבוקר אני ראיתי את הכתבה שלי מופיעה מילה במילה כפי שכתבתי אותה, והיא מופיעה בעמוד 37 שם, בעמוד דעות, וזאת עובדה.

"ישראל היום" נמצא בבעלות אחד היהודים העשירים בעולם, הטייקון של דון אדלסון. אדלסון מקורב לנתניהו, ימני בהשקפת עולמו, הקים את העיתון ותומך בו. לא מזמן הוא נבחר לאיש המשפיע ביותר בתקשורת הישראלית על ידי המגזין גלובס. התבטאויותיו על אופי העיתון מצומצמות למדי והוא מעולם לא העניק ראיון מסודר על השם שהדביקו יריבי העיתון ל"ישראל היום" – "ביביתון".

אבל נקודה אחת מעולם לא פוצחה – איך זה עובד? איך עיתונאים, כתבים, עורכים, פרשנים, חלקם בעלי מוניטין ונסיון – פתאום מוציאים מתחת ליד טקסטים מוטי נתניהו? איך בכלל הם יודעים מי ברשימה השחורה של נתניהו, הווירטואלית כמובן, ומי ברשימה הלבנה? עורך ראשי של עיתון גדול לא אמור לכנס את עיתונאיו ולהגיד: את האנשים הללו אנחנו תוקפים ואת אלו לא. זה נחשב לפאול בעייתי במיוחד בעולם התקשורת. עורך ראשי של כלי תקשורת יודע לא פעם להעביר מסרים לעיתונאים מה הוא רוצה שייכתב, אבל ההתנהלות המקצועית של "ישראל היום" מעלה שאלות רבות שחשוב לשאול.

מתוך דבריו של עמוס רגב, עורך ראשי, "ישראל היום", יולי 2008:

"אנחנו נמצאים על המגרש האמיתי, הגדול, של עיתון לכל דבר, שמתמודד מול העיתונים האחרים, ובינתיים, תודה לאל, בהצלחה מסוימת".

תחקיר "המקור" התחקה במשך שנה וחצי אחרי השאלות הללו. שוחחנו עם עשרות עיתונאים מ"ישראל היום" והצלחנו להגיע לאוצר הסודי ביותר בכל עיתון, בעינינו לפחות – טקסטים מקוריים של כתבים שהועברו למערכת, לפני ששוננו. באמצעות האוצר הזה, התאפשר לנו לראשונה לבדוק האם יש פער בין מה שהכתבים מעבירים, למה שבסוף מתפרסם ומה טיבו של הפער הזה. אז הנה הצצה ראשונה לאיך המכונה של "ישראל היום", שמבקרו נוהגים לכנותה ה"ביביתון", עובדת.

בתאריך 17.2.11 מתפרסמים נתוני הצמיחה של כלכלת ישראל ברבעון האחרון של 2010. שבעה נקודה שמונה אחוזים. יפה. הפרשן הכלכלי של העיתון התבקש לכתוב טור פרשנות, אבל, מעשה שטן, חזי שטרנליכט, לא כל כך מתלהב.

"הקטר דוהר, הקרונות קצת פחות", מכתיר הפרשן הכלכלי את טורו. "בסרט 'ג'רי מגוור' זועק טום קרז על השחקן קובה דאונינג ג'וניור "SHOW ME THE MONEY". איך זה יכול להיות שלאור נתוני הצמיחה הפנטמנאליים... הציבור לא מרגיש שהתעשר?" לפרשן הכלכלי יש גם מסקנה: "מרבית הציבור... לא נהנה מחלק גדול מהצמיחה". מילים כדורבנות. אבל הנה מה שהתפרסם למחרת בטור של שטרנליכט: הכותרת היא כבר "קונים ובוכים", ופסקת הפתיחה: "נתוני הצמיחה שהוצגו בפני הציבור הם מרשימים בכל קנה מידה. כל הכלכלנים שדיברו, נותרו עם פה פעור... מתברר שבניגוד לקמפיין המתוזמר, ששרר פה בתקשורת בשבועות האחרונים, שלא כל כך רע פה... גל המחאה האחרון היה ברובו מוגזם, מנפח, משולהב ובעיקרו פשוט מהלך פוליטי מהצד השני של המפה". כל הפסקה הזאת לא הופיעה בטור המקורי של שטרנליכט כפי שהגיע לידנו, אבל הופיעה תחת שמו בטור בעיתון הנפוץ במדינה.

הנה מה שאמר לנו חנוך מרמרי, לשעבר עורך "הארץ", בראיון שערכנו עימו:

אם פרשן כתב טור מסתייג על נתוני צמיחה, עד כמה אפשר להפוך אותו לטור מתלהב מנתוני צמיחה?

לדעתי אי אפשר. אבל אפשר לא לפרסם את זה. אפשר לדבר עם הפרשן ולהגיד לו "שמע, אתה על הבנקט, בוא תנסה לראות את זה מהיבט אחר", אבל אני חושב שזה צריך להיות בהסכמה הדדית.

חנוך מרמרי כיהן במשך עשרות שנים בתפקידי עריכה בכירים, לרבות העורך הראשי של "הארץ". עם זאת, חייבים להדגיש, חוות הדעת של מרמרי ניתנה על בסיס עקרוני. הוא לא קרא את המסמכים שבידינו ולא יודע את מה שסיפר לנו עובד בעיתון – שטרנליכט העביר טור, רגב לא היה מרוצה, הוא התקשר לשטרנליכט ואחרי זמן קצר הטור הביקורתי הפך לטור מתלהב. שטרנליכט לא רצה להגיב לשאלתנו בנושא.

כשהמחאה החברתית הגדולה הגיעה, בקיץ 2011, העיתון כבר יצא למלחמה של ממש.

דפני ליף יוצאת לשדרה ב – 14 ביולי 2011, יום חמישי. ביום ראשון, 17 ביולי, התפרסמה ידיעה על הפגנות סוף השבוע ב"ישראל היום". על הידיעה בעיתון חתומים 4 כתבים.

בטקסטים המקוריים שלהם, אף אחד מהם לא כתב את המילים השמאלניות "נגד הכיבוש", שהתפרסמו בעיתון:

"המפגינים שהתארגנו גם הם בפייסבוק הבטיחו עליית מדרגה במאבקים הציבוריים השונים בשבוע הקרוב כולל "נגד הכיבוש".

מתוך שיחה עם רגב קונסט, ממארגני המחאה החברתית:

הדגשנו בכל ראיון בכל מקום כמה אנחנו לא מעוניינים להיכנס לזה. לא מפחד כדי להגיע לאיזשהו קונצנזוס, אלא להיפך, כדי לאפשר פעם אחת דיון עומק אמיתי ציבורי בדיוק בנקודות שהכיבוש או הדיון על הכיבוש הסתיר במשך כל השנים.

אוקי. אז ברור שזה לא היה ממסריה המרכזיים של המחאה, אבל יכול להיות שבימים הראשונים של המחאה, הרי השליטה שלכם באנשים לא הייתה מלאה, יכול להיות שאנשים הלכו וצעקו כל מיני קריאות?

ייתכן שאיזשהו אספוסוף שהלך וקרא קריאות. אני לא שמעתי על זה כלום ושמענו אז בתקופה הזאת הכל.

יום לאחר מכן, המחאה תופסת תאוצה וכך גם הניסיון של העיתון לצבוע את המחאה בצבעים פוליטיים. הכותרת הראשית של העיתון היא – "השמאל הלאומי: הבאנו עשרות אוהלים למחאה". לפי הידיעה, הארגון של אלדד יניב ואנשיו הם האחראים למחאה הגדולה.

הנה מה שאומר על כך אלדד יניב, תנועת "השמאל הלאומי":

זה בדיחה. אני חושב שזה היה ביום שני. המחאה התחילה בחמישי. ביום ראשון והתחלנו לפרוס את האוהלים. איך שאנחנו מתחילים לפתוח את האוהלים ככה, עם תנועת הפתיחה, טיק נוחתים עלינו שני כתבים, אני לא הכרתי אותם. "נעים מאד". "נעים מאד". "אתה אלדד יניב? אני מ"ישראל היום" מי מממן את זה?" "מי משלם את זה?" "איך ארגנתם את זה?" "איך עשיתם?". עכשיו זה לא עניין אותם מה שאני עונה, מה שאני לא עונה, מה שאני מסביר, מה שאני לא מסביר. הם כבר עם הכותרת. אני רואה את העיתון... זה פשוט לא להאמין הדבר הזה.

עד כמה זה בעיניך, אתה הרי גם היית עיתונאי, עד כמה זה ווליום מוגזם יחסית למעשה שאתם עשיתם לשים אותו בכותרת הראשי?

מאפס לעשר. אנחנו הצטרפנו למחאה, אפשר לקרוא לזה 'מצטרפים' אפשר לקרוא לזה 'טרמפיסטים'.

"ישראל היום" לא היה היחיד שדיווח על מעורבות אלדד יניב ו"השמאל הלאומי" במחאה החברתית, אבל רק אצלו זה היה בהבלטה כזאת.

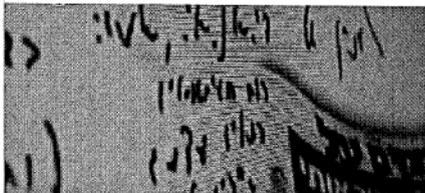
מתוך ראיון בעילום שם עם עיתונאי, עבד ב"ישראל היום":

מה היחס של העיתון כלפי המחאה החברתית?

של בוז מוחלט. התפיסה של עמוס רגב היא שדפני ליף לצורך העניין צריכה ללכת למצוא עבודה במקום לבלב את המוח. ושכל הרעיון הזה הוא טיפשי לחלוטין כי אנחנו חיים במדינה מצוינת ואין שום סיבה בעצם.

המתרחות הביקורתיות של "ישראל היום" כלפי המחאה לא כל כך תופסות. המחאה דווקא כן.

מאות אלפים יוצאים לרחובות וב"ישראל היום" הדפיסו כתבה גדולה במוסף שבת תחת הכותרת "גם האמת היא אופציה". הנה טקסט הכתבה המקורית:

"האם אמצעי התקשורת יצרו מציאות או רק דיווחו עליה? התשובה שנתן העיתון: "בהחלט גם יצרו מציאות". המחיקות בטקסט, החיצים וההערות בכתב יד שאתם רואים הן כולן של העורך הראשי של העיתון, עמוס רגב. רגב הוא עורך ריכוזי למדי. אין כמעט ידיעה שיורדת לדפוס בלי שהיא שוזפת את עיניו. העיתונאים של רגב יודעים כבר למה הוא מצפה, אבל עדיין, עיניכם הרואות, רגב נדרש למחיקות.

חשוב להדגיש: זכותו וסמכותו של כל עורך ראשי למחוק ולשנות כראות עיניו. מקובל שהכח הזה מופעל ממניעים מקצועיים בלבד.

עיתונאי שעבד ב"ישראל היום":

"כל העיתון כבר נכתב בהתאם למה שעמוס רגב רוצה, ומה שחורג מזה נערך בהתאם למה שהוא רוצה, וכל העמודים מגיעים אליו לאישור בסוף הערב, ככה שדברים שחשובים לו באופן אישי, משונים, גם אם זה בדקה האחרונה".

בכתבה הבאה, למשל, כתבו העיתונאים על הדרך בה סיקר "ידיעות אחרונות" את המחאה. "ב-25 ביולי הכותרת (של "ידיעות") הייתה "לחץ" והתייחסה להלך רוחו של ראש הממשלה, בנימין נתניהו". השורות הללו, עיניכם הרואות, נמחקו על ידי רגב. קוראי "ישראל היום" לא צריכים לדעת שהעיתון המתחרה מייחס לחץ לנתניהו.

מתוך דברים שאמר לנו עיתונאי, עבד ב"ישראל היום":

"בהתחלה זה נעשה כמובן ברגל גסה, תוך שיכתוב עמוק והתערבות יומיומית של עמוס רגב בדסק. הוא עבר על כל טקסט הוא מאשר כל עמוד לפני הדפסה עד כדי כך שהוא יורד לפרטים קטנים כגדולים. ברגע שהחינוך הזה מתחיל להבשיל, יש כבר הפנמה מצד העיתונאים, מלאכת הסלקציה הופכת להיות קלה יותר מבחינתו... וכל עמוד מקבל את אישורו כאשר הוא עובר על החומרים. לא תצא ידיעה אחת מבלי שהוא ראה אותה".

מתוך שיחה עם יובל בן עמי, לשעבר כתב ב"ישראל היום":

שמעת אבל ממישהו במערכת אמירות פוליטיות מפורשות על נתיניה על שלטון הליכוד על מה אנחנו מצופים לעשות?

זה נמצא ברקע, בישיבות המערכת של המוסף, זה עבר בדרך כלל בתור איזושהי בין בדיחה שכולם יודעים. כלומר, אם היה עולה איזה משהו, משהו היה אומר סתם בשביל לעקוץ, "אה, אולי נכתוב על זה ועל זה" ואז כולם צוחקים "חה חה חה". ברוך שלא, הרי יש מטרייה מעלינו. רוב האנשים שעבדו בעיתון, זה לא היה קו המחשבה שלהם, או לפחות זו התחושה שלי. אבל יישרנו קו במידת מה מכיוון שהיינו חלק מהמערכת הזאת.

עיתונאי, עבד ב"ישראל היום":

"בכל אופן יש מציאות, ולא פעם צריך גם לשכתב אותה, והיא נעשית בהנחייתו. כאשר שנים הרבה זה נעשה בצורה כזו שהוא עשה את זה בצורה בולטת בדסק, בצורה בוטה".

יחסו של רגב למחאה החברתית עורר הרבה כעס אצל חלק מהעובדים בעיתון. חלקם מאוד תמכו במחאה והתקשו לציית לקו של העיתון. אחד מהם אף טרח להקליט את העורך הראשי בשעה שהוא מורה בדסק איך הוא רוצה שתיראה הדיעה. הנה ההקלטה:

העורך הראשי, עמוס רגב מה כתוב פה? זו מהפכה... כל מכת הנגד שלהם. איפה כל זה בא אצלנו לידי ביטוי... לא, אל תסביר לי, אל תסביר לי.

עורך בדסק: זה הכול בטקסט. זה כתוב בטקסט.

עמוס רגב: פה.

עורך בדסק: אתה רוצה לשים את זה במשנה? את ההמלצות של...

עמוס רגב: לא בעקבות ה...ראשי המאבק מאיימים ב... הפגנת ענק ב- 29 בחודש. בלה בלה בלה. נכון? ועדת טרכטנברג מגיבה לביקורת נגדה. "הם לא קראו את הדו"ח. רוצים..."

עורך בדסק: אבל אין לי ציטוט כזה. מה, אני אכניס אותו... אין לי את הציטוט הזה. תראה, זה הכול מסובך. אתה אומר את זה...

עמוס רגב: לזה הכוונה. אתה רוצה לחזור למה? למשטרים אפלים? אל תוציא אותי, אל תוציא אותי... לא של כלכלת שוק.

עורך בדסק: בוא נעשה את זה מסודר... אתה רוצה את התגובה של טרכטנברג...

עמוס רגב: אני רוצה את התגובה של טרכטנברג.

עורך בדסק: לא קראו את הדו"ח?

עמוס רגב: "לא קראו את הדו"ח ומתגעגעים למשטרים שעברו מן העולם".

עורך בדיסק: אוקיי.

עמוס רגב, אוקיי, הלאה. זהו, גמרנו. שיהיו בממשלה, זה הפוליטיקאים. אני לא שומר עליך – אתה נהיה הדובר של דפני.

למי שהתקשה לעקוב, הנה תרגום. רגב רוצה להגדיל את המסר של ועדת טרכטנברג על חשבון המסר של ראשי המחאה.

העורך בדיסק מעיר שלא הועבר לו בטקסט, הציטוט שרגב מדבר עליו. רגב מצטט בפני העורך דברים שנכתבו בבלוג של ועדת טרכטנברג ומבהיר לו, כשכל דסק החדשות שומע, את "רוח המפקד" בעניין הזה:

"אני לא שומר עליך, אתה נהיה הדובר של דפני".

עמוס רגב הוא עיתונאי ותיק. הוא היה בכיר ב"ידיעות אחרונות", בכיר ב"מעריב", אפילו עבד בערוץ 10. לפני מספר שנים, עוד הרבה לפני ש"ישראל היום" נוסד, רגב צורף למעין צוללת של בנימין נתניהו, הכינוי הברנז'אי לצוות הייעוץ הלא רשמי של נתניהו. רגב באותה תקופה הוא עיתונאי פעיל ובכיר. בדורע אחת הוא עיתונאי פעיל, בכיר, שאמור לעקוב גם אחרי הפוליטיקאי נתניהו ובזרועו השנייה הוא השתתף אז בצוות הייעוץ האינטימי של אותו פוליטיקאי.

דיברנו עם חנוך מרמרי, לשעבר עורך "הארץ":

מה העמדות המקובלות בברנז'ה העיתונאית, כלפי השתתפות של עיתונאי פעיל, בכיר, בצוות ייעוץ של פוליטיקאי מסויים?

זה נראה לי בעייתי.

כי מה?

כי עיתונאי צריך להיות מרוחק מכול... הוא צריך להיות בעל יכולת ריחוק מספקת מהאובייקטים שאותם הוא מכסה. מה שאתה מתאר זה לא ריחוק. להיפך. הוא שם. אתה לא יכול להיות גם כאן וגם שם לא יכול להיות גם המנתח, המשקף, המבקר וגם היועץ.

תראו, למשל, את המסמך הבא. כשנתניהו יו"ר אופוזיציה יש בלשכתו נוהל. כל פעם שהבוס מתראיין צריך להודיע לקבוצה של מקורבים כדי שיידעו לצפות בזה. באוגוסט 2006, שמו של רגב נמצא במקום מכובד, בין נתן אשל לדוד שימרון, עורך דינו של נתניהו.

ברשימת המוזמנים לבר מצווה של אבנר נתניהו ב-2007, עמוס רגב ורעייתו גם שם.

כ"ל באזכרה לאמא של שרה ועוד. באותה רשימת מוזמנים לבר המצווה נמצא גם גונן גינת, גם הוא בכיר בעיתון, גם הוא מקורב למשפחת נתניהו

גונן גינת הוא עורך המוסף הפוליטי של העיתון. הנה מה שכתבה בפתק שרה נתניהו לגינת ורעייתו כבר בשנת 1999:

"שמחתי מאד לקבל את השי הנאה ששלחתם לי ליום הולדתי. אני מודה לכם מעומק לב. חסרוכם ביום ההולדת היה מורגש, אך תמיכתכם ודאגתכם ליוו אותי גם ביום זה".

לפי לוח הזמנים של נתניהו, הוא גם הגיע לחתונת בתו של גינת ב-2008 בקיבוץ עינת.

בנימין נתניהו תמיד ייחס חשיבות עצומה לתקשורת. באופוזיציה הוא נהג לומר לאנשי ששני האינמיים האסטרטגיים על מדינת ישראל הם "איראן וידיעות אחרונות". במהלך הקריירה שלו הוא שוב ושוב אמר לעוזריו "אני צריך שיהיה לי עיתון".

הסיפור הבא חושף כמה נתניהו היה מעורב בלידתו של "ישראל היום".

בשנת 2006 העיתונאי אבי רצון הוא עיתונאי בכיר ב"מעריב", עד שהוא מקבל טלפון מבנימין נתניהו. עומד לקום פה עיתון חדש ואני רוצה שתשמש כעורכו הראשי, אומר נתניהו לרצון. רצון ונתניהו בקשר טוב. לא פעם כתב רצון מאמרים לטובת נתניהו. יתקשרו אליך, הבטיח הפוליטיקאי הבכיר לעיתונאי ואכן מתקשרים. רצון מתמנה, לכאורה, לעורך "ישראל היום", חינמון בו שלדון אדלסון, מקורבו של נתניהו, שותף.

שימו לב למייל ששולח באפריל 2006 נציגו של בן צבי, אריאל גרינברג, לנציגו של אדלסון, צ'רלס פורמן, אחרי שאדלסון מביע חוסר שביעות רצון מהמימי של רצון: "מר רצון נשכר כעורך לבקשתם של ביבי ושלדון אדלסון (בשיחת טלפון משותפת עם נתן אשל). למר בן צבי אין מחוייבת מיוחדת כלפיו"

רצון סיפר לחבריו שהוא כבר ישב עם שרה נתניהו בבית קפה ושמע ממנה מה לדעתה צריכה להיות דמותו של העיתון החדש. בסופו של דבר, הוא לא זוכה לעבוד כעורך יום אחד. המיליארדר שלדון אדלסון, אז שותף ב"ישראל היום" ומקורבו כאמור לנתניהו, העדיף למנות את עמוס רגב.

ברק סרי, מנהל תוכן, העיתון "ישראל היום", יוני 2006:

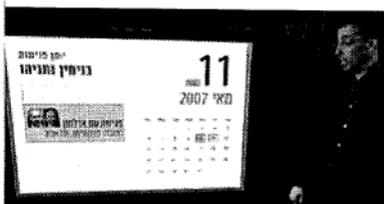
"אנחנו עיתונות אינסטנט איכותית ובחינם".

ב"ישראל היום" אדלסון הוא רק שותף. הוא היה מסיג מהמיזם והחליט לפרוש להקים את "ישראל היום". רגב הלך איתו לשם.

מתוך דברים שאמר עמוס רגב, עורך ראשי, "ישראל היום", יולי 2007:

"יהיה עיתון טוב, הוגן, מאוזן, אחר, ישר ולעניין".

שימו לב ליומן הפגישות של נתניהו בתקופה לפני הקמת "ישראל היום".

ב-11.5.07, פגש נתניהו את אדלסון בביתו של אדלסון. יומיים לאחר מכן, עוד פגישה עסא דלסון בביתו. בתאריך 24.6.07 עוד פגישה, ושוב, שלושה ימים לאחר מכן, ועוד אחת יומיים לאחר מכן. ב-9.7.07 עוד פגישה. סך הכול 6 פגישות עם הפטרון של "ישראל היום" בחודשיים שלפני הוצאת העיתון לאור. בחמשת החודשים שלאחר מכן, לפי יומן הפגישות, השניים נפגשו רק 3 פעמים.

לפי יומן הפגישות, נתניהו נפגש באינטנסיביות באותה תקופה גם עם עמוס רגב ועם נתן אשל, הסמנכ"ל המיועד של "ישראל היום", מקורבו האולימפיטיבי של נתניהו וחוליה קריטית בכל מה שקשור לקשר של נתניהו ל"ישראל היום".

בארבעת החודשים לפני שהעיתון יוצא לאור, נתניהו פגש את רגב 6 פעמים. הוא פגש אותו עוד 3 פעמים בשלושת החודשים שלאחר מכן. את נתן אשל הוא פגש על פי אותו יומן, 9 פעמים מתחילת מרץ 2007 ועד הדפסת העיתון בסוף יולי 2007. עוד יותר מעניין, אשל כתוב ביומן הפגישות כמשתתף בהתייעצות רבות ואינטימיות של נתניהו לאחר הוצאת העיתון, כשאל הוא כבר סמנכ"ל העיתון. ב-10.9.07 הוא השתתף בפגישת הכנה לראיון של נתניהו בכלי תקשורת אחר. סמנכ"ל עיתון שותף להכנת פוליטיקאי לראיון. אשל גם שותף להתייעצויות בפורום האסטרטגי של נתניהו. במחצית הראשונה של 2008 נתניהו ראה את אשל בפגישות לא פחות מ-12 פעם, חלקן בהתייעצויות הדחופות שכונסו כדי להתמודד עם תחקיר חדשות 10 על נסיעת נתניהו ללונדון, במהלך מלחמת לבנון השנייה.

אשל, כזכור, הוא הסמנכ"ל בעיתון שכמו יתר כלי התקשורת מסקר גם הוא את התחקיר, ובו זמנית הוא בצוות ההתייעצות של מושא התחקיר.

מתוך ראיון עם חנוך מרמרי, לשעבר עורך "הארץ":

הוא יגיד: "תשמע אני יודע לעשות את ההפרדה. כשאני פה אני פה, וכשאני פה אני לגמרי פה תסמכו על האינטגרטי שלי אני עשרות שנים בתחום"

מרמרי: אין אין. זה דבר שאי אפשר להגיד אותו בכלל. ברגע שאדם אומר את זה הוא צריך בו ברגע לקום ולהניח את הדברים וללכת.

גם אחרי שאשל מכהן כראש מטה ראש הממשלה, הוא ממשיך להגיע למערכת "ישראל היום".

עיתונאי, עבד ב"ישראל היום":

"יש ביקורים שכיחים לחלוטין של נתן אשל. לכל אורך התקופה. נתן אשל התחיל בעיתון ולכל אורך התקופה ראש הממשלה היה מגיע לעיתון באופן גלוי לחלוטין, נכנס למשרדו של עמוס רגב, יושב, משוחח איתו ארוכות ויוצא".

עכשיו, בואו נחליף צד לרגע. חב העיתונאים בישראלים תומכים בעמדות הפוליטיות של מרכז – שמאל. למה שלהשקפת העולם האחרת, זו של המרכז ימין, לא יהיה עיתון אחד?

מתוך שיחה עם עיתונאי, עבד ב"ישראל היום":

בעצם העיתון הזה – מתקשה לקרוא לו עיתון – נועד לשרת אדם אחד, זה את ראש הממשלה. הוא אפילו לא משרת דרך. מי שמכיר את העבודה בפנים יודע שלא מעט אישים גם בתוך המחנה, בליכוד, בימין בכלל, לא מקבלים ביטוי.

התערבויות על טקסטים מצד ימין של המפה הפוליטית?

כן, כאשר יש תקופה שבה רבים עם ליברמן וחברי הכנסת של ישראל ביתנו, אז לא מביאים לידי ביטוי חומרים שלהם.

בחודשים אוגוסט – ספטמבר 2007, חודשים בהם ליברמן בממשלת אולמרט, למגינת ליבו של נתניהו, אין תמונה אחת של השר ליברמן ב"ישראל היום". בחודשים מאי – יוני 2009, החודשים הראשונים בהם ליברמן הוא שר בממשלת נתניהו יש 13 תמונות שלו ב"ישראל היום".

כשבנימין נתניהו החליט להקפיא את הבנייה בשטחים, כתב נדב שרגאי כתבה על זעם הימין. בין השאר הוא ציטט אדם בשם בצלאל סמוטריץ' מתנועת קוממיות:

"אם לא תהיה ברירה, נפיל את הממשלה. נתניהו מאבד את הלגיטימיות שלנו לשלוט ושובר חזק שמאלה. לא נחכה הפעם, כמו שחיכנו בממשלת שרון. אז התעררנו מאוחר מדי. המאבק יהיה אמיתי".

דבריו של סמוטריץ' נמחקו מהידיעה שהתפרסמה בעיתון.

מתוך שיחה עם עיתונאי, עבד ב"ישראל היום":

אם יגיע טקסט מצד ימין של המפה הפוליטית, אבל שתוקף את נתניהו, מה יקרה בהתנגשות?

הוא ימות.

בנובמבר 2010 התפרסם ראיון בעיתון עם אופיר אקוניס, חבר כנסת מהליכוד שמקורב לנתניהו.

הכותרת המקורית שנתנו העורכים, מתכתבת עם נאום בר אילן של נתניהו. "אני מתנגד למדינה פלשתינית". לכאורה, אקוניס נגד נתניהו. הכותרת שהתפרסמה בעיתון לעומת זאת: "העיקר האינטרס של הצרכן". ההתנגדות למדינה הפלשתינית ירדה מהכותרת הראשית לכותרת המשנה.

בחרנו שני אישים כדי לבדוק את התיזה הזאת, כלומר, האם זהו עיתון שמבטא השקפת עולם, הכי לגיטימי, או עיתון שעובד לשירותו של איש אחד. נתחיל בציפי לבני, במשך מספר שנים המתחרה של נתניהו על כס ראש הממשלה.

עיתונאי לשעבר ב"ישראל היום":

"העיתון לא מייצג השקפת עולם פוליטית העיתון מייצג בנאדם אחד. כשהסיפור המרכזי הוא ציטוט של לבני הכותרת משתנה... כמה שפחות להראות אותה, כמה שפחות להראות את השם שלה, כמה שפחות לתת לה קרדיט על עשייה וההיפך כמובן נתניהו".

הנה דוגמא קטנה. בטור צד, בנובמבר 2011, עורך בדסק נתן כותרת סתמית: "לבני תדרוש משמעת סיעתית נגד חוק דיכטר". הכותרת הוחלפה. כתב היד של רגב פוסל אותה. והנה הכותרת שהופיעה בעיתון: "גוברת הסערה בקדימה סביב 'חוק דיכטר'".

אגב, אם תסתכלו על חלקים אחרים בדף שאמור היה להתפרסם באותו יום, תראו שוב כמה מגוננת היא ההתערבות של רגב לטובת נתניהו. עו"ד אלדד יניב, מייסד השמאל הלאומי, צוטט שם כאומר: "אתם שמשיכים לעמוד על המרפסת". נתניהו עמד על אותה מרפסת מפורסמת בהפגנה נגד יצחק רבין. הציטוט הזה נמחק.

יניב גם צוטט בידיעה המקורית על הרצון להשתלט על רשות השידור, תחנות טלוויזיה וביהמ"ש העליון. גם הציטוט הזה נמחק מהידיעה.

בחמשת החודשים אחרי שהתפוצצו המגעים בין לבני לנתניהו על ממשלת אחדות, שמה של ציפי לבני הופיע ב"ישראל היום" 112 פעם. לפי השיפוט שלנו, 44 מהאזכורים הם שליליים. אין מחמאה אחת ללבני. חשוב להדגיש – השיפוט האם הידיעה על לבני הייתה חיובית או שלילית הוא שלנו ורק שלנו, סובייקטיבי לחלוטין ואפשר לחלוק עליו. ב-2012, במהלך הקמפיין הכולל שלה לשרוד כיו"ר "קדימה" ספרנו 73 אזכורים של לבני בעיתון, בין ה-9 בפברואר לשמונה במאי. 37 הגדרנו כשליליים, ופעם אחת היא קיבלה מחמאה. דן מרגלית כתב עליה שהיא לא אמרה את המילה האחרונה.

אישיות שנייה שבדקנו היא אהוד ברק. ממארס 2009 ועד לאחרונה, בן הבכירה האולימפיטיבי. האם גם העיתון שינה את טעמו?

בדקנו גם אזכורים ב"ישראל היום" של אהוד ברק. פריצת הדרך במגעים בין ברק לנתניהו ארעה באמצע מארס 2009. בחודש לפני כן, שמו של ברק מופיע 49 פעם בעיתון. תשעה מהאזכורים שליליים, אפס חיוביים. בחודש אחרי שברק ונתניהו הופכים לשותפים, שמו של ברק הבטחון הופיע 43 פעמים ב"ישראל היום". המאזן, שוב על פי השיפוט שלנו, שמונה אזכורים שליליים, אבל הפעם יש גם שישה אזכורים חיוביים.

הנה דוגמא ליחס העיתון לברק אחרי כניסתו לממשלת נתניהו.

אחרי פרישתו של ברק ממפלגת העבודה יצא כתב של העיתון לקיבוצו של ברק, משמר השרון. בכתבה שהתפרסמה לא נמצא קיבוצניק אחד, שמתח ביקורת על בן הקיבוץ לשעבר. ב"ידיעות", לעומת זאת, יצא יגאל סרנה לאותו קיבוץ. הוא דווקא ליקט שפע של תגובות ביקורתיות.

עוד דוגמא: כשאהוד ברק הדיח את מפקד גלי צה"ל, יצחק טוניק, מתפקידו, כתב אדם בשם מתי שמואלוף מאמר ביקורתי לעיתון.

הנה מה שנכתב במאמר: "שר הבטחון מתגלה כאישיות פוליטית דורסנית, חסרת רגישות ואנושיות".

והנה המאמר שהתפרסם בעיתון, גירסה חיוורת, שלא לומר מסורסת, של המקור: "גל"ץ: לשמור על עצמאות התחנה". אגב, שמואלוף, כותב חיצוני בעיתון, פרסם את המאמר המלא בבלוג שלו.

מתוך שיחה עם עיתונאי לשעבר ב"ישראל היום":

יחס לאהוד ברק. הרי אהוד ברק שינה את הפוזיציה הפוליטית שלו כלפי נתניהו. הוא היה פעם יריב מר, לפני הבחירות, ואז חבר אליו אחרי הבחירות, אז מה, העיתון גם שינה את יחסו לברק?

בוודאי. יחסו של ראש הממשלה לברק, כך יחסו של העיתון, נקודה.

ל"ישראל היום" יש גם רשימה לבנה וירטואלית, אלו שזוכים ליחס מיטיב.

עיתונאי לשעבר ב"ישראל היום":

אין תמונה של שרה בלי שעמוס מאשר אותה

בוודאות?

בוודאות מוחלטת. יש כמה תמונות, אם צריך להעלות באוב, שאפשר, אבל צריך גם להתאים את התמונה לטקסט, לאירוע. קודם אמרתי לכם שזה שתיים-שלוש תמונות שאותן ישמו.

מתוך שיחה עם עיתונאי לשעבר נוסף ב"ישראל היום":

יש תמונות שהן מאושרות מראש, ואסור להכניס תמונות אחרות אלא אם כן מגיעות תמונות חדשות אז כמובן שעמוס רגב עובר עליהן ובחר איזה תמונה תיכנס.

הוא בוחר אישית איזו תמונה?

הוא בוחר אישית איזה תמונה תיכנס

רוב חברי הכנסת של הליכוד זוכים ליחס V.I.P בעיתון.

הנה דוגמה: כתבה על נסיעות חברי כנסת לחו"ל. כותרתה "על חשבון הברון". בכיתוב לתמונה הגדולה נכתב במקור "טסים ונהנים". מופיעות התמונות של חברי הכנסת כך מהאיחוד הלאומי, יואל חסון מקדימה ודני דנון מהליכוד. "המצטיינים" בנסיעות במימון גורמים חיצוניים", נכתב. אלא שמעל התמונה, בכתב ידו של גון גינת, העורך של המוסף הפוליטי, כתוב "רק שניהם" (כך יואל חסון). דנון בטח שמח שתמונתו, איש הליכוד, לא הופיעה בהקשר הזה.

לפני כשלושה חודשים הגשנו שאלתה מפורטת ל"ישראל היום". ביקשנו תשובות לכל הדוגמאות שאנחנו מביאים כאן. אולי יש נימוקים ענייניים לשינוי? דנון, למשל, טס פחות מחבריו לחו"ל. אולי בגלל זה העיפו את תמונתו. "ישראל היום" בחר שלא להסביר, ומצבור הדוגמאות הגדול, ההקשר הדי הקבוע והעדויות הישירות של עובדי העיתון, מעלים אצלנו חשד כבד שזו לא בדיוק עריכה עניינית.

הנה, למשל, הסיקור המקורי של רפורמת התחבורה הציבורית של בכיר הליכוד, שר התחבורה, ישראל כץ. הכתב שלומי דיאז העביר טקסט. "הבלגאן ענה על הצפוי. היום הראשון של הרפורמה – בלבול ותסכול. עומסים כבדים בתחנות האוטובוסים, עיטבים ארוכים והרבה עצבים".

והנה הטקסט שהתפרסם: "עיטבים ובלבול, אבל הציבור מתחיל להתרגל.. אי סדרים ועומס אבל במוקד של משרד התחבורה התקבלו תלונות מעטות בלבד".

מתוך שיחה עם עיתונאי לשעבר ב"ישראל היום":

כמי שעבד שם, תתאר לי מי האנשים המועדפים על העיתון שהעיתון.

תבדוק כמה פעמים שר האוצר קיבל ראיון. גדעון סער כשר חינוך כמה פעמים הם התראיינו בעיתון. תבדוק אלו שרים לא זכו לראיון בעיתון.

תחקיר "המקור" גילה כי ידיעות ביקורתיות על שר החינוך גדעון סער לא פעם נשארו בחוץ. השר גם זוכה לפרסם טורי פרשנות בחתימתו בעיתון. כשיזגזג סער בפרשת קיצור החופש הגדול, הודיע על קיצור ולאחר מכן חזר בו, הוא ספג ביקורת קשה מהרבה מכלי התקשורת. גם הפתיח המקורי, שהועבר ל"ישראל היום" היה ביקורתי, ואמר משהו בנוסח – אחרי שהודיע למורים וילדים, הודיע סער על חזרה בו מההחלטה המקורית. הטקסט שהתפרסם בעיתון, לעומת זאת: "לאחר שהודיע על קיצור החופש הגדול, הודיע אתמול שר החינוך כי הוא חוזר בו מכוננתו". מייד אחרי הפתיח פורסם ציטוט ארוך של שר החינוך. בעמוד הראשון פורסם גם טור פרשנות של דן מרגלית תחת הכותרת "לא נעים, לא נורא" וליד טור פרשנות שוב של שר החינוך.

גם שר האוצר, יובל שטייניץ, במועדפים, וזה כולל ראיונות רבים ומפרגנים. הנה דוגמא קטנה – בסוף אפריל, תחילת מאי 2011 התגבר הכעס הציבורי על עליית מחירי הדלק. כתבי "ישראל היום" העבירו ידיעה שנפתחה כך: "מתגברת המחאה נגד עליית מחירי הדלק". המשפט הזה נמחק מהידיעה שהופיעה בעיתון. במקום זאת היא נפתחה בציטוט מדבריו של שר האוצר, שהסביר שהמיסוי בארץ על דלק פחות יקר מבאירופה.

ב"ישראל היום" כותבים וכתבו כמה בעלי טור המזוהים עם השמאל. יוסי ביילין, עוזי ברעם, יהושע סובול, זהבה גלאון.

הנה מה שאומר לנו עיתונאי לשעבר ב"ישראל היום":

"חלק מהעיתונאים נמצאים כ...ככסת"ח, זאת אומרת, "שמאלני מחמד". נגיד כותבי דעה שמתבקשים לכתוב והדעה שלהם לא מוצאת חן אז או שהיא נזרקת לפח או ש... עמוס רגב עובר על כל הדעות עוד לפני שהן נכנסות לעיתון, זאת אומרת עוד לפני שזה מגיע לעורך או במקביל, זה מגיע לעמוס רגב, ואם יש פסקאות שלא מוצאות חן בעיניו אז הוא מוריד אותן".

ברעם וביילין אמרו לנו כי לא צנזרו את מאמריהם ב"ישראל היום". עידו רוזנבלום, לעומת זאת, כתב טור בעיתון תחת הכותרת "ילדותי ואני". רוזנבלום עזב את העיתון בטריקת דלת. בתקשורת פורסמה מטעם סוכנו ההודעה הבאה: "אחרי שנה וחצי של כתיבה, התבקש עידו על ידי עורכי העיתון להפסיק לכתוב דעות פוליטיות בטור. במצב עניינים זה עידו לא יכול היה להמשיך בכתיבת הטור והצדדים הסכימו על היפרדות".

גם לכותב אחר, ראש אגף חקירות במשטרה לשעבר, ניצב משה מזרחי, הייתה חוויה מעניינת עם העיתון.

מתוך דברים שאמר לנו ניצב בדימוס משה מזרחי, לשעבר כותב טורים ב"ישראל היום":

הייתי כותב אחת לשבוע, שלוש שנים ברציפות. אפילו קצת יותר. ובשלב מסוים חדלתי ביוזמתי. העיתון תפס נפח במהירות מאוד רבה וצריך להגיד את זה לשבחיו של העורך עמוס רגב. אז גם טווח האפשרויות שלהם הלך וגבר. טורי הלו והצטמצמו לא במובן של הכמות, אלא במובן של... ההתערבות שחלקה היה נובע מעריכה. חלקה נבע גם ממש משינוי תוכן שאני, היו לי חילוקי דעות מאוד חריפים, גם התנצחויות מאוד קשות מולם. זכיתי פה ושם בהתנצלות, אבל כשזה חזר על עצמו החלטתי להרים ידיים. אמרתי, לא שווה לי המחיר הכבד האיש, במובן של אני רוצה שמה שאני כותב, את דעתי להשמיע ולא דעת אחרים, ולכן הדרתי את עצמי. דוגמאות? לכתוב שתיק הולך להיסגר מחוסר ראיות זה משהו שהוא דיעה מקצועית כשמישהו משנה את התוכן שנשמע ממנו כאילו זה תיק עם ראיות אז אתה לא אוהב את זה ויש גבול. כלומר, זה לא שגיאת תוכן או שגיאת עריכה או משהו כזה.

אתה יכול להגיד לאיזה תיק אתה מתייחס שאתה כותבת?

זה דווקא היה תיק שנוגע לאולמרט.

כמעט מיותר לציין ש"ישראל היום" היה מאוד תוקפני כלפי ראש הממשלה אולמרט, יריבו הפוליטי של נתניהו. בחזרה לשיחה עם מזרחי:

כתבתי טור על העניין ואמרתי שסופו של התיק הזה לא ישרנו בכתב אישום, במילים אחרות כמובן. אז בקטנה הופכים את זה ואכן ישרנו. אתה קורא את זה מתייבש לך הדם. הלא?!?! אז הייתה התנצלות אחרי שאני הגבתי בחריפות וכו'.

עובד ב"ישראל היום" סיפר לנו שרגב דווקא ערך בירור על הטור שהוא של מזרחי, והגיע למסקנה כי מדובר בטעות טכנית בגלל סגנון הכתיבה של מזרחי. בוא ניחש שזו תקלה טכנית. למה העיתון, אחרי שעלה עליה, לא פרסם תיקון המביר כי מזרחי סבר שאין די ראיות נגד אולמרט ולא כמו שפורסם שיש תיק.

נשוב לשיחה עם ניצב בדימוס משה מזרחי, לשעבר כותב טורים ב"ישראל היום":

חשת באיזה שינוי בתקופה שנתניהו עולה לשלטון?

כשהייתי מוחה היו אומרים, תשמע, אם חלילה יהיה משהו נגד ביבי מה אתה לא תכתוב, או לא ניתן לך לפרסם? אני מדבר במובנים האלה שאני כותב עליהם בדרך כלל. ספק בעיני אם זה היה קורה.

ומה קורה אם אחד מבעלי הטור השמאלנים לכאורה לא מפנים את ערכי המקום וכותב ביקורת ישירה על נתניהו?

בתאריך 11.11.2011 התפרסם מאמר של מזכ"ל שלום עכשיו לשעבר, מוריה שלומות: "תמיכתו של נתניהו בהצעת החוק שלפיה עמותות פוליטיות לא יוכלו לקבל תרומות מעל 20 אלף שקלים ממדינות וגופים זרים היא לא רק חצופה, אלא גם בלתי הגונה". ביקורת על נתניהו ב"ישראל היום"? מרשים, אבל תראו מה כתבה שלומות במאמר המקורי ששלחה לעיתון: "אני קוראת מכאן לראשי העיתון שלט, "ישראל היום" לצאת ולהתנגד בחריפות לחקיקה האנטי דמוקרטית והאנטי ישראלית המתחוללת בימים אלו".

המשפטים הללו שכתבה שלומות קוצצו מהמאמר שהתפרסם בעיתון. שלומות כותבת על פעולות "תג מחיר" ועל הכתובות בסמוך לביתה של פעילת השמאל, חגית עופרן. "בנימין נתניהו הוא האחראי הישיר לאווירה, לסגנון, לרוח וגם למעשים". אלא שבמאמר המקורי שלומות גם המשיכה: "אבל נתניהו, כך טוענים בשמאל, עסוק בלרדוף אחרי רביב דרוקר. לטענתם, הוא רוצה להשתיק את ארגוני זכויות האדם כדי שהעולם לא יידע מה אנחנו עושים פה. הוא רוצה שאף אחד לא יפריע לו יחד עם החבר אהוד ברק". גם המשפטים הללו עפו מהמאמר.

יש הטוענים ש"ישראל היום" פחות בעייתית מעיתונים אחרים. אצלו לפחות אתה יודע במי הוא תומך, הכול על השולחן עדיף לכאורה מעיתון שאתה לא יודע מה השיקולים הלא ענייניים שלו. בהקשר הזה חשוב לומר שעובדים בעיתון חיים בתחושה שהיחס לנתניהו מכתב גם את הדרך בה מתייחס העיתון לנושאים חשובים שעל סדר היום.

מתוך שיחה עם יובל בן עמי, לשעבר כתב ב"ישראל היום":

"הצעתי לכתוב כתבה על ללג'וליה. זאת הייתה תקופה שבה היו הרבה פשעים אלימים מאד שהיו מעורבים בהם בני זמננו מלג'וליה... והלכתי והייתי כמה ימים בלג'וליה, חזרתי עם מסקנות ועם הבנות של ללג'וליה היא מקום, כמו מקומות אחרים, שסובל מהתעלמות כמעט מוחלטת מהצרכים שלו מצד הרשויות, והייתה ביקורת בכתבה למרות שהיא הייתה כותבת מסע חווייתית. לאחר שהגשתי אותה, (עורך המוסף והבוס של בן עמי) הזמין אותי למשרדו ואמר לי: "הרשה לי ללחוץ את ידך, זאת הכתבה הכי טובה שכתבת לנו עד עכשיו, אנחנו כולנו כאן התרגשנו". והכתבה לא הופיעה, היא נפלה. גורמים במערכת הפילו אותה והיה לי ברור מיהם הגורמים האלה... תמיד הייתה לי תחושה שעמוס (רגב - ד.ד.) הוא בעצם עורך המשנה של העיתון ושהעורך הראשי הוא ראש ממשלת ישראל... כאשר בהזדמנות אחרת ישבתי מול רגב ואמרתי לו, "מה עם כתבת ללג'וליה?" הוא אמר: "היא הייתה כתבה גרועה". עכשיו, לגיטימי. אבל לא זה הרושם שאני קיבלתי מהעורך הישיר שלי".

עם כל הכבוד לתחושותיו של בן עמי, עמוס רגב הוא העורך הראשי של העיתון. זכותו לא לאהוב כתבה ולהפיל אותה. מצד שני, הוא לא אמר לאפשר השפעה מוגזמת מבחוץ. רגב הוא איש מקצוע. ההתרשמות של עיתונאים רבים בעיתון עימם שוחחנו היא שלא פעם נושאים שלא נוחים לנתניהו, איכשהו לא נוחים גם לרגב.

מתוך שיחה עם עיתונאי לשעבר ב"ישראל היום":

"אסון השריפה בכרמל. היו אח"כ כתבות אחרי האפטר שוק שסיפרו לי אנשים בתוך המערכת, שביקשו לכתוב ולא יכלו, על המצב בעוספיה, היום אולי הדברים השתנו, לא בדקתי, אבל במשך הרבה מאד זמן, למעלה משנה-שנה וחצי, הבטיחו לעוספיה הרבה מאוד דברים שלא התממשו. ביקשו לכתוב על זה, לא, זה לא נכתב כי זה לא מתאים".

בדקנו עם ראש מועצת עוספיה, וואג'י כיוף, מה הוא יודע בעניין:

אני רוצה לדעת אם זה נכון שב"ישראל היום" רצו לעשות איזה תחקיר שיראה שבעצם למרות השנה שחלפה לא קרה כלום בעוספיה?

דיברו איתי, הייתה איזו פנייה ואח"כ לא חזרו. באמת.

יש עוד דבר ששמענו ממספר אנשים בעיתון. בניגוד אולי למצופה מעורך, שנטייתו תהיה להעדיף סקופים עיתונאיים של כתביו שלו, שמענו עדויות על עמוס רגב שמסתובב בדיסק ובעצם מבקש מהעורכים להביא לו ידיעות שהוא שמע במקומות אחרים. בשפה הפנימית של "ישראל היום" זה קרוי "צעטאלעך".

הנה דוגמה "צעטאלעך" של רגב לאחד העורכים. רגב ראה באחד הפורומים באתר האינטרנט רוטר, לא בדיוק אתר שרוב עורכי החדשות בארץ משתמשים בו, ש"עודד שחר תוקף בחריפות את דב לאוטמן ואומר שהוא צבוע. הוא עצמו פיטר אלפי אנשים". הוא מדפיס את הדיווח, חותך אותו וזורק לעורך בדסק שיכניס לידעה. העורך ציית והנה הידיעה, מילה במילה.

הנה גם בקשה של הכתבת הצבאית של העיתון, לילך שובל, שהעבירה כתבה לעיתון. "לאור מקרים בעבר: נא לא להכניס לכתבה משפטים שאני לא מכירה בלי תיאום איתי. בסוף אני חתומה על הכתבה. תודה".

הנה כתבה, למשל, שהופיעה תחת שמה של לילך שובל, הכתבת הצבאית, סיכום כהונתו של גבי אשכנזי כרמטכ"ל. בין היתר מופיע בה סיפור על יכוח סביב שכר עובדי הקבע. המשפטים הבאים לא הופיעו בטקסט שהעבירה הכתבת: "אשכנזי לא נרגע והטיח "אל תקבל", יוצא בזעם מחדר הישיבות המנכחים היו בהלם. היה בלשכת ראש הממשלה מי שאמר אחר כך שאשכנזי מתנהג כמו גנרל ברפובליקת בנות". יכול להיות שהיה בלשכת ראש הממשלה מי שאמר את זה על אשכנזי. שובל לא כתבה את זה בטקסט המקורי שלה, אולי מישהו אחר בעיתון דיבר עם מישהו בלשכת נתניהו.

יש עוד זווית בעייתית לכאורה לתמיכה הזאת של "ישראל היום" בנתניהו. שלמה בן צבי, היום מו"ל מעריב ומקור ראשון, היה מסוכסך משפטי עד לא מזמן עם שלדון אדלסון. במשפט ביניהם, העריך בן צבי כי אדלסון שם כ-3 מיליון דולר בחודש. בן צבי לא חשף לנתונים הכספיים של החינמון והוא גם לא גורם אובייקטיבי, אבל הערכתו נסמכת לכאורה על ניסיונו בחינמון דומה. אם הערכתו נכונה, אז אדלסון שם עד היום במיזם מאות מיליוני שקלים.

מתוך דברים שאמר עמוס רגב, עורך ראשי, "ישראל היום", יולי 2008:

"אם נסתכל על כמות המודעות שמציפה את העמודים שלנו בזמן האחרון, אני יכול להעריך שאכן אנחנו נמצאים בדרך הנכונה גם מהבחינה הכלכלית".

חשוב להבין, לדעת גורמים במערכת הפוליטית, אם אדלסון היה רוצה לתמוך פוליטית בנתניהו, הוא היה יכול לתת לו עשרת אלפים דולר מקסימום, וגם זה לפריימיז. אם מטרתו הראשונית של העיתון היא בכלל לעזור לנתניהו, אז נמצאה כאן, אומרים אותם גורמים, דרך גאונית לתמוך בפוליטיקאי בסכומי עתק, בלי לתת לו דולר אחד ישירות.

מתוך שיחה שקיימנו עם חיים רמון:

אני משוכנע שאם היה קם עיתון ומישהו היה בא ומשרת את חיים רמון, זה מזמן היה חקירה. אני לא מבין איפה מבקר המדינה, איפה רשויות אחרות, שבה יש, לדעתי זו חריגה מכל חוק של מימון מפלגות.

דווח בזמנו בעיתון שקדימה הגישה תלונה למבקר המדינה.

הגישה תלונה מפורטת עם הרבה מאד הוכחות לכך שהעיתון הזה משרת את נתניהו, לפחות על פניו תרומה בלתי חוקית. לצערי התלונה הזאת לא טופלה ולא נחקרה.

הנה התלונה שהגישה "קדימה" באמצעות ח"כ יואל חסון:

1. החינמון ישראל היום יוצר תקדים קשה ומסוכן של יחסי הון שלטון. מדובר בחינמון המעסיק את מקורבי ראש הממשלה, ממומן בסכומי עתק של מאות מיליוני שקלים על ידי אדלסון במטרה להשתלט על שוק העיתונות בישראל ופועל כחינמון מפלגתי, "משרת את אדונו" (מעריב 25.12.09). יושר כי מדובר בחינמון ללא תוכנית עסקית ברורה אשר אין לו דומה בשום מקום בעולם (חינמון המופץ למנויים לבתיים).

לא מיותר להגיד, חסון היה אופוזיציה לנתניהו. מבקר המדינה חשב שבתלונה שלו אין בסיס עובדתי, שיכול להצדיק את המסקנות שנכללות בתלונתו

ובהיעדרן, החליט המבקר, לא לחקור את הנושא.

עמוס רגב הוא וורקהוליק. הוא נמצא כמעט כל יום בעיתון עד לשעת הסגירה, ממעט לקחת חופשים ומעורב, כאמור, כמעט בכל כתבה או ידיעה.

עבדתי ככתב צעיר ב"מעריב" כשרגב היה ראש מערכת החדשות. התרשמתי אז הייתה שמדובר באיש חדשות מקצוען. כשהוקם "ישראל היום" גם הערכתי פה בשיזור שנתינו עוד יתאכזב מרגב, בגלל המקצוענות שלו. למה, אם כן, רגב מסכים לערוך את העיתון בצורה כזו? האם זו הטראומה של הישארות ללא עבודה? הזדהות עם נתניהו? המאבק עם "ידיעות", שמסקר לתחושותו במגמתיות הפוכה את נתניהו? את החידה הזאת, אני מודה, ממש לא פיצחתי.

כתבתו של רביב דרוקר

בימוי ועריכה: רפי אבולעפיה, לי בר לבב

צילום: דודו בוקר, אמיתי אייזנברג, יז'י ברוך

מקליטים: עמית אלה, יניב אוחנה

עיצוב ואנימציה: גיא לוי, הדס פלדמן, רועי צורף, עידו בליברג, שגיא הוברמן

תודות: גיל אמיר, איתי צפרי, לינור גריסרין, מאיה גאייר, גילה פייסחוב

תגובות

תגובת ישראל היום:

מישראל היום וממקורבו של שלדון אדלסון נמסר כי עמדת ישראל היום פורסמה היום בהרחבה בעמודים 8-9 של העיתון תחת הכותרת "ידי נוני מוזס בערוץ 10". צופי ערוץ 10 מזמנים לקרוא את הכתבה המורחבת וכתבות נוספות שיפורסמו באותו נושא בעתיד. מרשימת השאלות שהצגתם לנו עולה שאתם עוסקים בדברים שהם מופרכים, חסרי יסוד ודיבתיים. אנו דוחים על הסף את יומרתכם לעשות "תחקיר", לשפוט ולחרוץ דין באשר למה היא עריכה עיתונאית.

תגובת משרד מבקר המדינה:

בפברואר 2010 פנה ח"כ יואל חסון למבקר המדינה והעלה טענות בדבר קשרים בין הבעלים של העיתון "ישראל היום" לבין ראש הממשלה ח"כ בנימין נתניהו, ההופכים את פעילות העיתון ל"תרומה" אסורה.

בעקבות הפניה של ח"כ חסון, נדון העניין במשרד מבקר המדינה. נקבע כי מן הראוי הבחנה בין "פעילות עיתונאית אמיתית" לבין פרסומי תעמולה המוסווים ככתבה "עיתונאית אמיתית" וכי משרד מבקר המדינה יבחן, כפי שנעשה בעבר, כל מקרה לגופו. לגוף העניין, באותה פניה לא הובאו ראיות המטילות בספק פעילות עיתונאית אמיתית.

8

[Tweet](#) [Share](#) [Share](#) [Mail](#) [Share](#)

תגובות

0 תגובות

ע/6

הודעת המשיבה 1 מיום
17.7.2012

עמרי <omri-23@012.net.il>
חוק חופש המידע - טרכטנברג
July 17, 2012 13:57:52 PM GMT+03:00
"Ilan Jonas, Adv. & Notary" <i@y-j.co.il>, <meidaidc@gmail.com>, <hofesh.hameida@gmail.com>

8 Attachments. 2.4 MB

From: משה [mailto:ayelet@archives.gov.il]
Sent: Tuesday, July 17, 2012 11:04 AM
To: omri-23@012.net.il
Cc: alona.vinograd@gmail.com
Subject: FW: חוק חופש המידע - טרכטנברג

עמרי ואלונה שלום,

מצורפים הפרוטוקולים ממפגשי השיתוף במסגרת ועדת טרכטנברג.

על יתר החומר שהופקד בארכיון המדינה חל חוק הארכיונים ומשום כך הוא חסוי ל-15 שנה.

במידה שיש בחומר מידע אודות צנעת פרט וביטחון המדינה תקופות החיסיון ארוכות יותר.

בברכה,

איילת משה

ממונה של יישום חוק חופש המידע/

משרד ראש הממשלה

***** The contents of this email and any attachments are confidential. They are intended for the named recipient(s) only. If you have received this email in error please notify the system manager or the sender immediately and do not disclose the contents to anyone or make copies. ** PMO Security scanned this email for viruses, vandals and malicious content. **

(doc) (108 KB) מפגש שיתוף... (doc) (310 KB) מפגש שיתוף... (doc) (282 KB) מפגש שיתוף...

(doc) (295 KB) מפגש שיתוף... (doc) (291 KB) מפגש שיתוף... (doc) (308 KB) מפגש שיתוף...

(doc) (391 KB) מפגש שיתוף... (doc) (379 KB) מפגש שיתוף...